ATEITIS

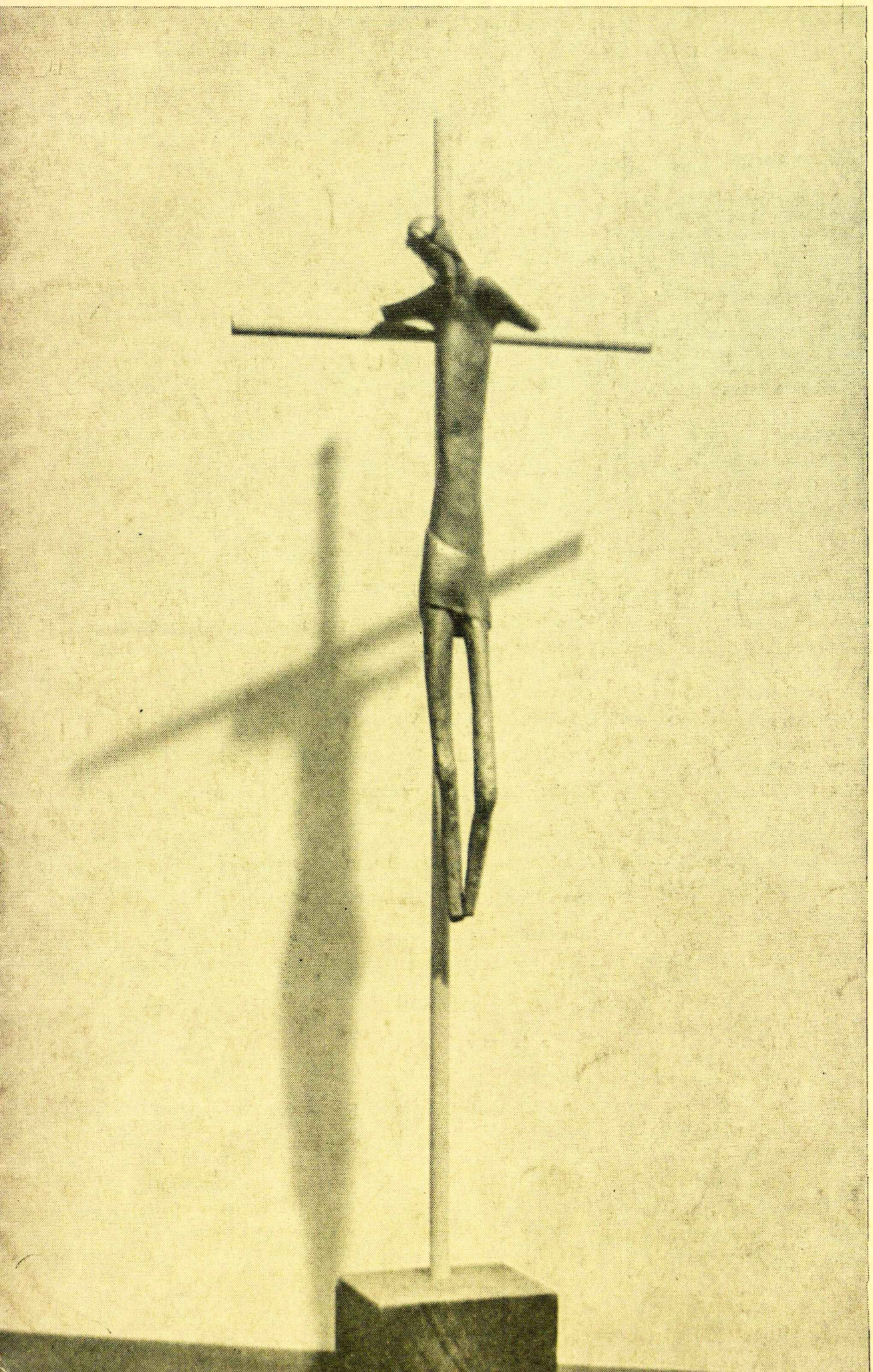

ATEITIS 1911 — 1962

BIRŽELIS — JUNE

1962 METAI No. 6

★

REDAKCINIAI KOLEKTYVAI:

1. **Rimantas Rudys,** Jonas Račkauskas, Rimantas Repšys, Lilė Tumosaitė, Janina Radvilaitė, Audronė Garbenytė, Jonas Šoliūnas, Algis Urbanavičius ir Dalia Binkytė.

2. **Rimvydas Šliažas,** Aušrelė Skirmuntaitė, Dalia Indreikaitė, Veronika Tijūnėlytė, Petras Kaufmanas, Giedrė Žumbakienė, Jonas Šalčius, Enata Skrupskelytė, Angelė Katelytė.

Šį numerį redagavo antrasis kolektyvas.

Redakcijos adresas:

ATEITIS — Redakcija
6540 So. Campbell Ave.,
Chicago 29, Illinois

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00
Atskiro numerio kaina 50¢.
Administratorius Vytautas Šoliūnas

Administracijos adresas:

ATEITIS Administracija
5725 So. Artesian Ave.,
Chicago 29, Illinois

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"

5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Subscription $5.00 per year
Single copy 50¢.

Second class postage paid at the Chicago Post Office.

★

TURINYS

Redakcija — Atsisveikinant 129

(fv) — Naujieji sąjungų referentai pasisako 130

Vincentas Liulevičius — J.A.V. lietuvių katalikų studentų organizacijos ankstyvesniais laikais 133

Al. Baronas — Rašytojas ir žurnalistas (2) 140

Jonas Kidykas, S.J. — Visų žaviausioji galimybė 142

Arvydas Barzdukas — Organizacijos aktualijomis 144

Ateities literatūrinis konkursas 147

Knygų lentyna 148

J. Šoliūnas — Nuotrupos iš sportinio gyvenimo 151

Stasys Ripskis — Bėgimas — naudingas sportas 154

Korespondencijos 155

Vytenis — Per prizmę 160

Nuo MAS pirmininko stalo . . . . . viršelio trečiame pusl.

Kreivos šypsenos . . . . . viršelio trečiame pusl.

Viršelio pirmame puslapyje: Kryžius — Sesuo Leane, R.S.M.

Viršelio ketvirtame puslapyje: Madona — J. Stevens.

Abi nuotrauko J. Grigaičio

Ši Ateitis yra paskutinis mūsų kolektyvų redaguojamas numeris. Taigi šiuo norėtume nuo Jūsų, mieli skaitytojai, atsisveikinti. Du metus leidome Ateitį ir Jūs turbūt laukiate, kad padarytume didelę apžvalgą, daug išvadų ir tartume įkvepiančius žodžius. Bet tokie dalykai ne visiems prie širdies, o kartais jų iškilmingumas labai dirbtinas. Taigi nesimulkinkime sau akių, bet pasikalbėkime apie tai, kas buvo.

Turbūt ne vienas iš redaktorių nesitikėjo, kad teks Ateitį redaguoti, bet likimas dr. Arūno Liulevičiaus asmenyje palietė mus ir nuo likimo, kaip žinome, nepaspruksi. Taigi iš pradžių teko apsieiti, kaip tik buvo įmanoma. Reikėjo išmokti kaip laužyti. Pastebėjome, kiek sunkumų mums gali sudaryti lietuvių kalba. (Čia mums padėjo pagerėti p. Č. Grincevičius ir p. V. Liulevičius). Reikėjo rūpintis medžiaga ir paveikslais — ir ant sykio Ateitis, apie kurią mes tiek žinojome ir kuria mes tiek rūpinomės, kaip ir Jūs visi, priklausė nuo mūsų sugebėjimų ir mūsų pastangų. (Čia turbūt ne vienas pagalvos, kad rezultatai ir buvo pagal tai). Patyrėme tai, kad tie "kiti", "vyresnieji", "vadai" ir kaip mes tuos vadinsime, kurie šiaip viską nuveikia, nebe egzistuoja, kad veikla priklausė nuo mūsų pačių ir kad ši veikla skaitlingiausioj lietuvių ideologinėj tremtyje yra vienišas, be atgarsio dalykas. Taigi jeigu Ateitis buvo ir atrodė tokia, kokia ji buvo per paskutinius du metus, tai mes pripažįstame, kad ji nebuvo labai meniška, nebuvo labai intelektualinė, bet už tai ji buvo veidrodis be jokių papuošimų ar gražinančių šviesų. Gal tai ir paaiškina, kodėl mes nedėjome pastangų iš žurnalo padaryti visiškai nudailintą, vientisą leidinį, kuris suvaidintų harmoniją, taiką, pastatytų idilę, kurios mes nematome savo aplinkumoj. Ignoruoti dabartį, susidaryti saugią salelę ir vaidinti, lyg mūsų aplinkoj nėra vargo, biaurumo, neramumo — tai būtų žiauru.

Nuo šio rudens Ateitį perims jauni redaktoriai. Jūsų talka bus jiems labai svarbi. Už tai kviečiame Jus visus patirti, kokį nepaprastą džiaugsmą ir pasitenkinimą suteikia spaudos darbas, kai matai savo mintis atspausdintas ir net susilauki atsiliepimo. Bet koks ypatingas džiaugsmas, kai į klausimą, ar prasmingai praleidai laiką, gali atsakyti — taip. Mums atrodo, kad visi turėtų savęs dažniau tokį klausimą klausti, gal jie tada susirūpintų daugiau savo tikėjimu ir savo tauta ir tuo pagaliau praturtintų Ateitį.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MARTYNO
BIBLIOTEKA

NAUJIEJI SĄJUNGŲ REFERENTAI PASISAKO

Ateitininkų Federacijos valdyboje yra trys nauji nariai, visi trys jaunos kartos ir visiem trim teko mūsų sąjungų referentų pareigos. Galime tuo tik pasidžiaugti, nes AF sendraugių, studentų ir moksleivių sąjungos atlieka pagrindinį darbą, į kurį dabar įsijungia naujos ir jaunos pajėgos. Tikimės, jos duos naujų akstinų mūsų veiklai, palaikydamos iš vienos pusės glaudžius ryšius su sąjungų centro valdybomis, o iš antros — veikdamos AF valdyboje.

Tie trys nauji nariai yra arch. A. Barzdukas, SAS referentas, dr. A. Sužiedėlis, ASS referentas, ir J. Šoliūnas, MAS referentas. Visi trys yra jau Amerikoje baigę aukštuosius mokslus ir dabar dirba savo profesijose. *Arvydas Barzdukas* yra projektuotojas - braižytojas vienoje Washingtono architektų ir inžinierių bendrovėje (Deigert and Yerkes and Assoc.). *Dr. Antanas Sužiedėlis* yra associate profesorius Katalikų universitete Washingtone, kur dėsto psichologiją. *Jonas Šoliūnas* dirba JAV socialinės apsaugos centrinėje, spręsdamas nedarbingumo pensijų skundus. Visi trys yra buvę ir tebėra aktyvūs ateitininkiškoje ir apskritai lietuviškoje visuomeninėje veikloje.

Manome, gali būti įdomu ir pravartu žinoti, kaip naujieji sąjungų referentai žiūri į ateitininkijos dabartines problemas. Klausimai yra rašančiojo, atsakymai paimti iš jų pasisakymų. Suglaustai jie duoda tokius atsakymus:

1. *Kaip žiūrite į dabartinius ateitininkijos uždavinius?*

— Ateitininkų uždaviniai lieka tie patys, kaip jie yra išreikšti penkiais mūsų principais. Principai, atremti į nekintamas tiesas, niekada nekinta, todėl tinka visiems laikam. Bet laikai keičiasi ir reikalauja naujų veiklos būdų, t.y. eiti su gyvenimu, jeigu norime jį savo principais paveikti.

2. *Norėčiau pavyzdžio, sakysime, religiniu atžvilgiu.*

— Laiko dvasia, kaip pastebime, stipriai įtaigoja tikėjimą išjungti iš gyvenimo visumos kaip dalį, kuri esanti kiekvieno asmeniškas reikalas. Bet tokiame įtaigojime nėra logiško nuoseklumo. Jei tikėjimas yra asmeniškas reikalas, tai jis su žmogaus asmeniu ir susijęs; vadinasi, negali būti išjungtas iš jokios žmogiškos apraiškos. Jeigu išjungiamas, tai nustelbiamas ir tada žmogus darosi jau nebetikinčiu. Mūsų laikų tendencija kaip tik ir yra tikėjimą į Dievą tokiu būdu nusmelkti, ignoruoti. Jei tad seniau ateitininkai kovojo su pastangom Dievą neigti, tai dabar jie turi rungtis ir su tendencija tikėjimą griežtai "suasmeninti", o Dievą tylomis apeiti. Mums tai nepriimtina juo labiau dabar, kada lietuvių tautoje Dievą norima raute išrauti.

3. *Paminėjote savo tautą. Kaip žiūrite į ateitininkų santykį su mūsų tauta?*

— Ir čia, kaip ir su tikėjimu, principinis santykis nepasikeičia. Ateitininkas turi žinoti, kad jis su lietuvių tauta yra savo kilmės surištas nepakeičiamai. Ištikimybės pareiga savo tautai ir savo tėvynei lieka visomis aplinkybėmis. Bet mūsų gyvenimo aplinkybės yra pasikeitusios, artumos su tėvyne saitai vis daugiau dyla. Dabar yra ne tik uždavinys lietuviu išlikti ir išsilaikyti, bet ir gyvas reikalas juo tapti ir augti. Turime nelengvą, bet taurų uždavinį lietuviškumo sąmonę ne vien palaikyti, bet kurti, darant ją prasmingą šiam metui ir šioms aplinkybėms. Tai reiškia, kad lietuvybė ateitininkui negali būti tik praeities žymė, bet gyva dabarties vertybė, akstinas kūrybiniam darbui.

4. *O kaip jūs suprantate ateitininkų ryšį su kūrybiškumu?*

— Čia taip pat veikia laiko dvasia. Pabrėžiama vertybė būti visiem lygiais. Tai siektina ir dora teisių lygybės ir laisvės atžvilgiais, tačiau kūryboje, intelektualiniame darbe tai tegali būti nuosmūkio pagunda: susiniveliuoti, suvidurėti, net prarasti savo asmens vertę. Todėl

New Yorko ir Philadelphijos studentų ateitininkų draugovės

nepakanka tiktai prilygti tam tikram vidurkiui, štandartui, bet reikia stengtis jį pranokti ir pakelti. Ateitininkui privalu išsiskirti iš masės savo minties aštrumu ir šviesumu, pažangumu ir kūrybine iniciatyva. Tik tuo būdu galima savo aplinką veikti ir grąžinti pagarbą bei primatą intelektui ir kūrybai.

5. *Ar čia turite galvoje tik asmenines pastangas ar ir bendrą visuomeninį darbą?*

— Visuomenėje gyvename, tai visuomenei turime ir pareigų. Savo kūrybiniu veiklumu privalome atiduoti jai savo duoklę, o ypač lietuviškajai visuomenei. Čia ateitininkam vėl yra didesnis įpareigojimas, negu kitados buvo Lietuvoje. Anomis sąlygomis dar galima buvo pasitenkinti tuo, kad raginamas kuriam nors visuomeniniam darbui ateidavo, o prašomas paremdavo savo triūsu ir lėšom, nes pakako raginančių ir prašančių. Dabar to neužtenka, nes veikliųjų gretos nėra gausios ir tie perkrauti keliariopom visuomeninėm pareigom. Dabar kiekvienas ateitininkas turi būti ne tik susipratęs, solidarus, bet ir aktyvus tiek savo organizacijoje, tiek ir už jos ribų. Mūsų gyvenimo sąlygos ir savos tautos nelaimė kiekvieną ateitininką įpareigoja akcijai ir iniciatyvai. Kiekvienam reikia imtis atsakingų pareigų bent vienoje jam artimoje visuomeninės srityje.

6. *Betgi kiekvienas turi savo rūpesčių, pavyzdžiui, šeimoje, darbe?*

— Suprantama, kad tie rūpesčiai yra pirmieji, bet negali pasidaryti vienintėliai, jei norime savą lietuvišką gyvenimą išlaikyti didelėje kitataučių masėje. Visuomeniniam darbui ne tiek stinga laiko, kiek noro ir idealistinio nusiteikimo, privalomo kiekvienam, kas nenori savo dvasia sumenkėti. Materialinių gėrybių pervertinimas ir apstumas graso net ir šeimas nukilninti. Šeima lengvai gali pasidaryti tik patogi užvėja ir poilsio lizdas be kilnesnių siekimų. Tuo tarpu, kai darosi lengviau įsikurti, tai riša ir didesnė pareiga ką nors verto sukurti. Ateitininkui reikia budėti ir rūpintis, kad šeima būtų stiprybės versmė dirbti Dievo garbei ir tėvynės bei artimo labui, o ne patogi ola pasislėpti nuo pareigų visuomenei ir savo organizacijai.

7. *Ar turite kokių pageidavimų ateitininkų organizacijai?*

— Gal tiksliau sakyti — nariam, ne or-

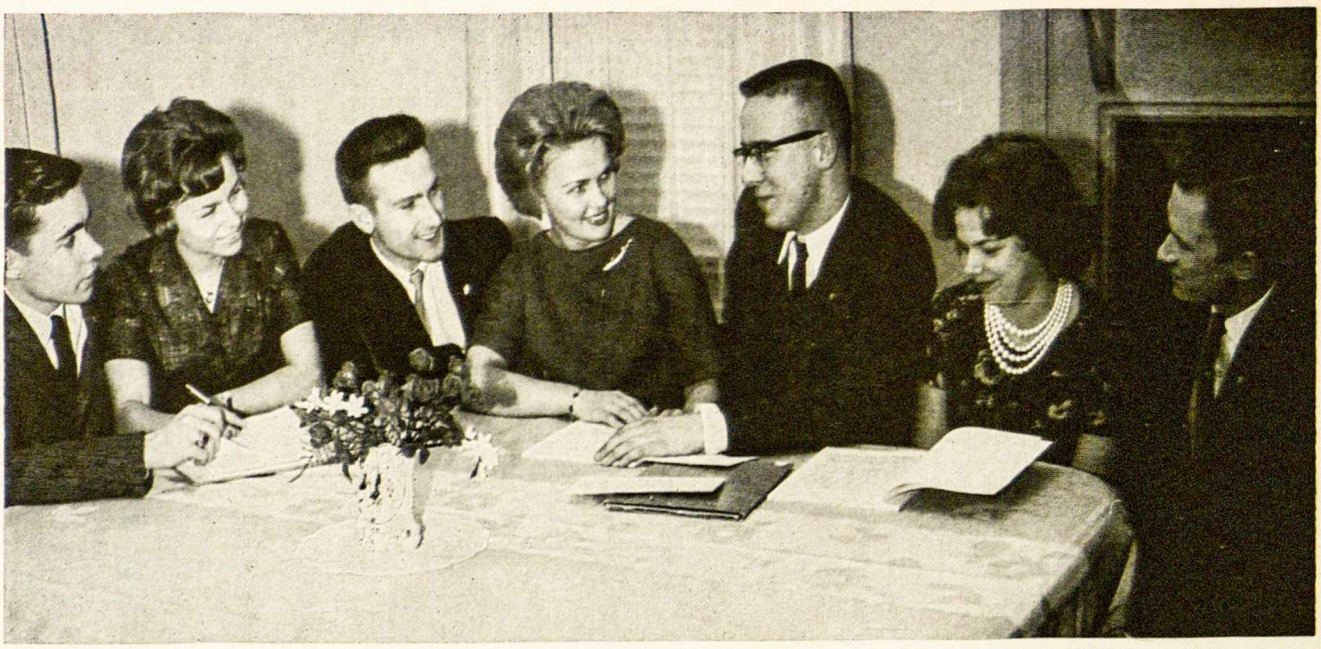

New Yorko ir Philadephijos draugovių valdybos nariai: išk. į d. Algis Liaugaudas, Vita Tallat-Kelpšaitė, Maxie Karaška, Roma Puodžiūnaitė, Rimas Gedeika, Vida Lušytė, Tautvydas Jankauskas. Nuotrauka T. Jankausko

ganizacijai. Kiekvienai organizacijai, jeigu ji nori save pateisinti, reikia susipratusių, veiklių, pareigingų narių ir glaudaus jų bendravimo. Čia galima ir reikia laiko ne tik pageidauti, bet ir siekti. Antai, jei aplinka gundo moksleivius lengvai laisvalaikiauti, reikia griebtis labiau save drausminti, lenkti privalomom pareigom, grūdintis kūnu ir siela, paklusti vyresniųjų vadovavimui ir autoritetui. Jei studentus labiau patraukia socialinis bendravimas, pramogos, tenkinimasis paviršutiniškumu, lėkštumu, o studijos lenkia į labai jau siaurą specializaciją, reikia susirūpinti didesniu intelektualiniu išsilavinimu, platesne erudicija, rimtesniu dėmesiu esminėm gyvenimo problemom, pasaulėžiūriniu tvirtumu ir drąsa. Kai amžius jau siūlo pasitraukti į šalį ir pasidaryti tiktai kitų kritiku, sendraugiam tebelieka pareiga savo patirtį bei gyvenimo išmintį skirti kūrybiniam pozityviam triūsui. Nėra sveiko, bet seno amžiaus; tėra tik susenusi dvasia, tačiau ji ne ateitininkiška.

8. *Jei turite galvoje senesnės kartos ateitininkus, ar nėra tos tingios dvasios ir pas jaunus intelektualus?*

— Joks amžius nuo to nėra apsaugotas, tad nenorima kam nors ir ką nors ypatingai prikišti. Gerai visiems žinomos dabarties mūsų veikimo sąlygos. Nevisiem jos vienodai palankios ar nepalankios. Kiekvienas susipratęs ir subrendęs ateitininkas žino, kaip jis savo pareigas organizacijai atlieka. Girdimi pasiteisinimai ne visada yra nuoširdūs ir vyresniųjų ir jaunesniųjų. Bet yra viena problema visiem bendra.

Ateitininkų Federacija įžengė į laikotarpį, kuriame yra būtina glaudžiau suburti jėgas, kurios labai dinamiškai ir kūrybiškai reiškėsi kitados ateitininkų studentų veikloje, bet kurios naturaliu keliu neįsijungė į sendraugius ir šiuo metu ateitininkų veikloje mažai jaučiamos. Čia priklauso daugiausia tie ateitininkai, kurie jau tremtyje baigė aukštuosius mokslus. Labai svarbu juos vėl patelkti aktyviam organizaciniam darbui ir surišti su vyresne karta naujom veiklos formom bei metodais. Tai nereiškia sulyginti, bet tampriau sujungti jaunesnį ir vyresnį, išlaikyti reikiamą ryšį ir pusiausvyrą. Viena iš pirmųjų priemonių būtų galutnai pašalinti nežinia iš kur atsiradusį abejingumą ir nepasitikėjimą jaunomis jėgomis. Mums kaip tik reikia daugiau jaunatvės, dinamizmo ir judrumo visame gyvenimo plote.

9. *Ar tai apima visą lietuvišką gyvenimą?*

— Visą. Ateityje būtų reikalingi tam tikri Ateitininkų Federacijos pasisakymai bendraisiais lietuviško gyvenimo klausimais, pavydžiui, kad ir Lietuvių Bendruomenės rinkimų proga, Lietuvių Fonde dalyvavimo klausimu ir k. Tada būtų jaučiama, jog ateitininkija seka mūsų gyvenimo bei veiklos pulsą ir prisideda prie svarbiųjų mūsų uždavinių tremtyje vykdymo.

(fv).

JAV LIETUVIŲ KATALIKŲ STUDENTŲ ORGANIZACIJOS ANKSTYVESNIAIS LAIKAIS

VINCENTAS LIULEVIČIUS

JAV Lietuvių Katalikų Studentų Organizacijos Ankstyvesniais Laikais

Įvadas

Šis rašinys čia atsirado beveik trejopos sukakties proga. Pirmiausia proga — 50 metų sukaktis kai šio krašto lietuviai katalikai studentai susiorganizavo į susivienijimą. Kita — 30 metų sukaktis nuo įkūrimo kitos lietuvių katalikų studentų organizacijos ir trečia — 21 metai, kai Chicagoje buvo įkurti ateitininkai. Ir svarbiausia priežastis, kad "Ateities" redakcija nutarė šį numerį paskirti pirmųjų organizacijų prisiminimui ir man pavedė parašyti įvedamąjį straipsnį.*)

1. *Pavieniai būreliai*

a. *Detroite.* — Didžiajame kultūrinio darbo įkarštyje, kai JAV buvo kuriamos lietuviškos parapijos ir prie jų steigiamos lietuvių pradžios mokyklos, dalis jaunuomenės, išalkusi aukštojo mokslo, surado šio krašto aukštąsias mokyklas — kolegijas, universitetus. Bene pirmoji įstaiga, kurią lietuviai susirado, buvo ŠŠ Kirilijaus ir Metodijaus dvasiškoji seminarija bei Šv. Marijos kolegija, įsteigta 1888 m. Detroite, Mich. Beveik nuo įsteigimo čia mokėsi lietuvių, kurių pirmuoju buvo kun. K. Valaitis. Joje atsiradęs A. Kaupas susirūpino lietuvių suorganizavimu, nes pavieniui jie žuvo svetimtaučių tarpe. Kad pažintų savo kalbą, literatūrą ir istoriją, reikėjo juos suburti į draugiją ir lavinti. Tuo tikslu suorganizuota "Šv. Kazimiero Mokslo Draugija". 1896 m. šioje seminarijoje buvo 10 lietuvių. Pats A. Kaupas mokė juos lietuvių kalbos ir istorijos. Kai atėjo momentas, kad seminarijoje lietuvius pradėjo persekioti, tada jie išvyko į kitus universitetus, dauguma į Valparaisą.

Kai seminariją iš Detroito perkėlė į Orchard Lake, Mich., lietuviai vėl pradėjo į ją

*) Kitų suprojektuotų straipsnių redakcijai nepavyko gauti, todėl dedame šį ilgesnį straipsnį, kuris turėjo būti tik įvedamuoju.

Redakcija

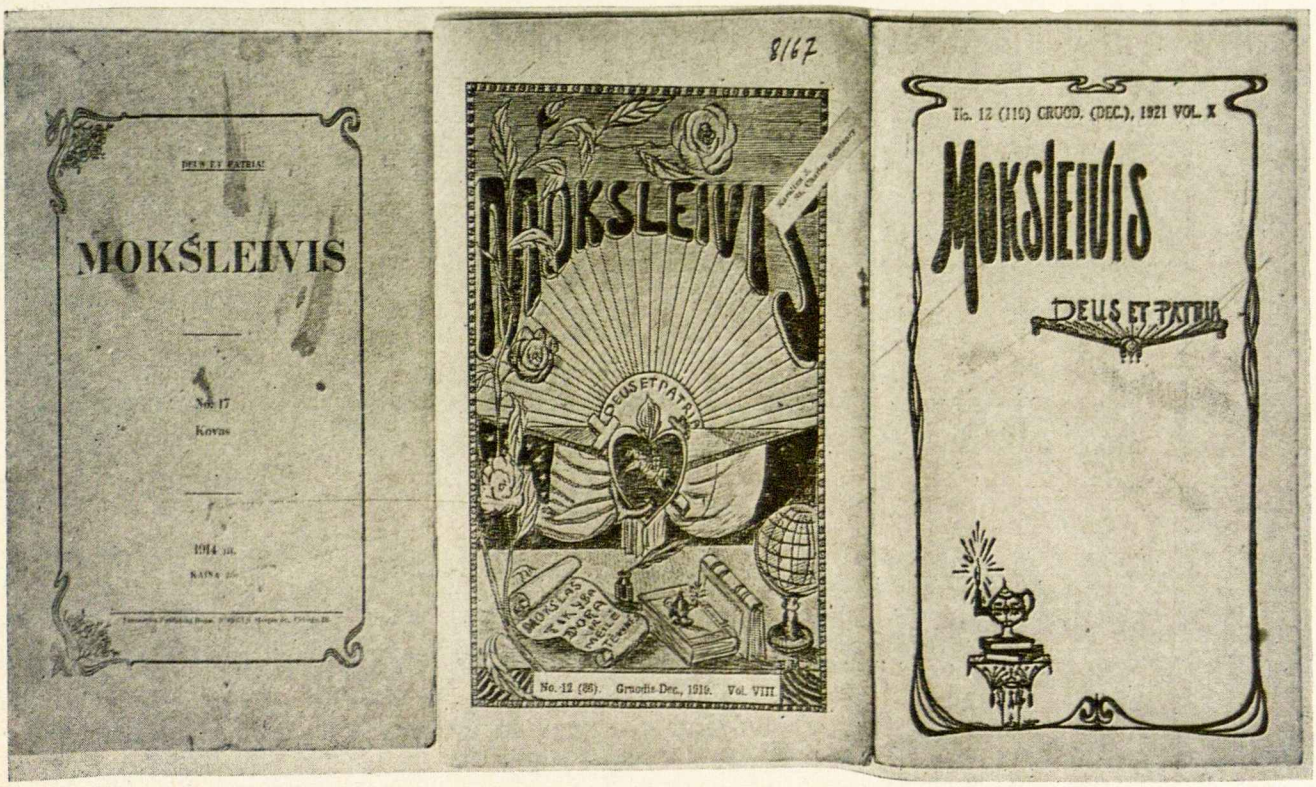

Amerikos moksleivių spauda.

rinktis, nes čia buvo puiki gamta ir labai geros sąlygos mokytis. Ir 1910 m. jų buvo net 25.

Vėliau minėtos draugijos vardą pakeitė — "Lietuvių Moksleivių Draugija po globa Šv. Kazimiero". O dar vėliau — "Lietuvių Viltis".

b. *Valparaiso universitete.* — Lietuviai beieškodami mokslo susirado ir Valparaiso universitetą Indianoj. Čia mokymosi sąlygos buvo dar geresnės nei aukščiau minėtoj seminarijoj, nes galėjo atvykti visai beraštis ir išvykti su profesijos diplomu. Mat čia buvo nieko nemokantiems pradžios mokykla, o šią baigusiems — high school ir akademiniai aukštesnio laipsnio kursai. Čia galėjo pradėti nuo A, B, C ir baigti dantisto, vaistininko ar inžinieriaus laipsniu. Buvo dėstoma ir medicina, tik diplomui gauti reikėjo kursą papildyti kitur. Be to, universitetas turėjo ūkį, kurio produktais maitino studentus, bendrabuty gyvenančius. Neturtingi galėjo po keletą valandų dirbti ūkyje, valyti kambarius, dirbti virtuvėje ir taip užsidirbti sau pragyvenimą ir mokslą.

A. Ramanauskas, 1905 m. suradęs tą vėliau juokais vadintą "bulvaskutybos universitetą", pradėjo lietuvių laikraščiuose kviesti lietuvišką jaunimą susidomėti šia įstaiga.

Lietuviai Valparaise pradėjo atsirasti apie 1906 metus. Ir 1910 m. jų jau priskaitoma iki 90. O iki 1918 m. per Valparaiso universitetą perėjo apie 900 jaunų lietuvių: vyrų ir mergaičių.

Valparaiso universiteto lietuviai studentai buvo susiorganizavę į Lietuvių literatūrinę draugiją. Buvo momentų, kad narių skaičius siekė daugiau šimto. Draugijos įstatai reikalavo kas savaitę daryti susirinkimus, skaityti paskaitas, diskutuoti ir t. t. Draugija turėjo biblioteką su 2000 tomų knygų ir visais lietuviškais laikraščiais.

c. *Kituose universitetuose* — Lietuvių studentų mažesni skaičiai buvo ir kituose universitetuose, kur jie taip pat sudarydavo lietuviškus junginius. Šv. Bedo kolegijoje, Brockton, Mass., jie buvo susispietę į "Lietuvių Studentų Draugiją". Šv. Bonaventūro kolegijoje, St. Bonaventure, N.Y., buvo "Maironies Literatiška Draugijėlė". Cornell universitete lietuviai studentai turėjo "Cosmopolitan Club". Jie svetimtaučiams studentams ruošė paskaitas apie Lietuvą ir lietuvių tautą. O Kolumbijos universitete 1927 m. įkūrė "Amerikos Lietuvos Institutą". Jam priklausė visi (17) tuo metu stu-

dijavę studentai. Buvo suruošę eilę paskaitų. 1928 m. rudenį, daugumai narių baigus studijas, veikla apmirė. Dar buvo atgaivinta 1934 m. su labai gražiais užsimojimais.

Connecticut valstybės studentų ir profesionalų draugija ruošė lietuviškų rankdarbių parodas, rašė amerikonų spaudoje apie Lietuvą ir lietuvių tautos papročius ir vertė į anglų kalbą lietuvių poetų veikalus. Kiekvienais metais ruošė balių ir jo pelną skyrė Lietuvos universiteto neturtingiems studentams.

1928 m. buvo įkurta New Yorko ir New Jersey studentų ir alumnų draugija, apjungianti šių valstybių studentus ir aukštąjį mokslą baigusius asmenis. Turėjo iki 40 narių. Susirinkimus darydavo kas mėnesį kurio nors studento bute, kuriuose skaitydavo paskaitas ir diskutuodavo pratindamiesi lietuviškai kalbėti. Bebaigiančiai studentijai arba kuriam visuomenės nariui pagerbti ruošdavo kasmet banketą — balių.

2. *Ideologinė jungtis*

a. *Susivienijimas.* — Aukščiau suminėti lietuvių studentų junginiai buvo vietinio pobūdžio. Jie buvo išsimėtę po visą Ameriką. Kai atsirado daugiau studentų, P. Lapelio sumanymu, Augustinui Petraičiui ir Aleksandrui Baltučiui padedant, 1912.VIII.23 buvo sušauktas Chicagoje, Šv. Jurgio parapijos patalpose, studentų suvažiavimas ir čia įkūrė "Lietuvių Rymo — Katalikų Moksleivių Amerikoje Susivienijimą", kurio tikslas — draugiška vienybė, gaivinimas doriškai ir tautiškai žūstančių draugų, pažinti lietuvių literatūrą, istoriją ir t. t. O liaudyje platins apšvietimą, rengs vaidinimus, prakalbas, paskaitas, referatus ir t. t. Nutarė leisti mėnesinį laikraštį — "Moksleivį" (nuo 1910 m. šiuo vardu vadindavo Šiaurės Amerikoj studentus).

Seimas užtruko iki VIII. 25. Pirmąją valdybą sudarė: kun. M. Kriaučiūnas — dvasios vadas, P. Lapelis — pirmininkas, M. Žaldokas

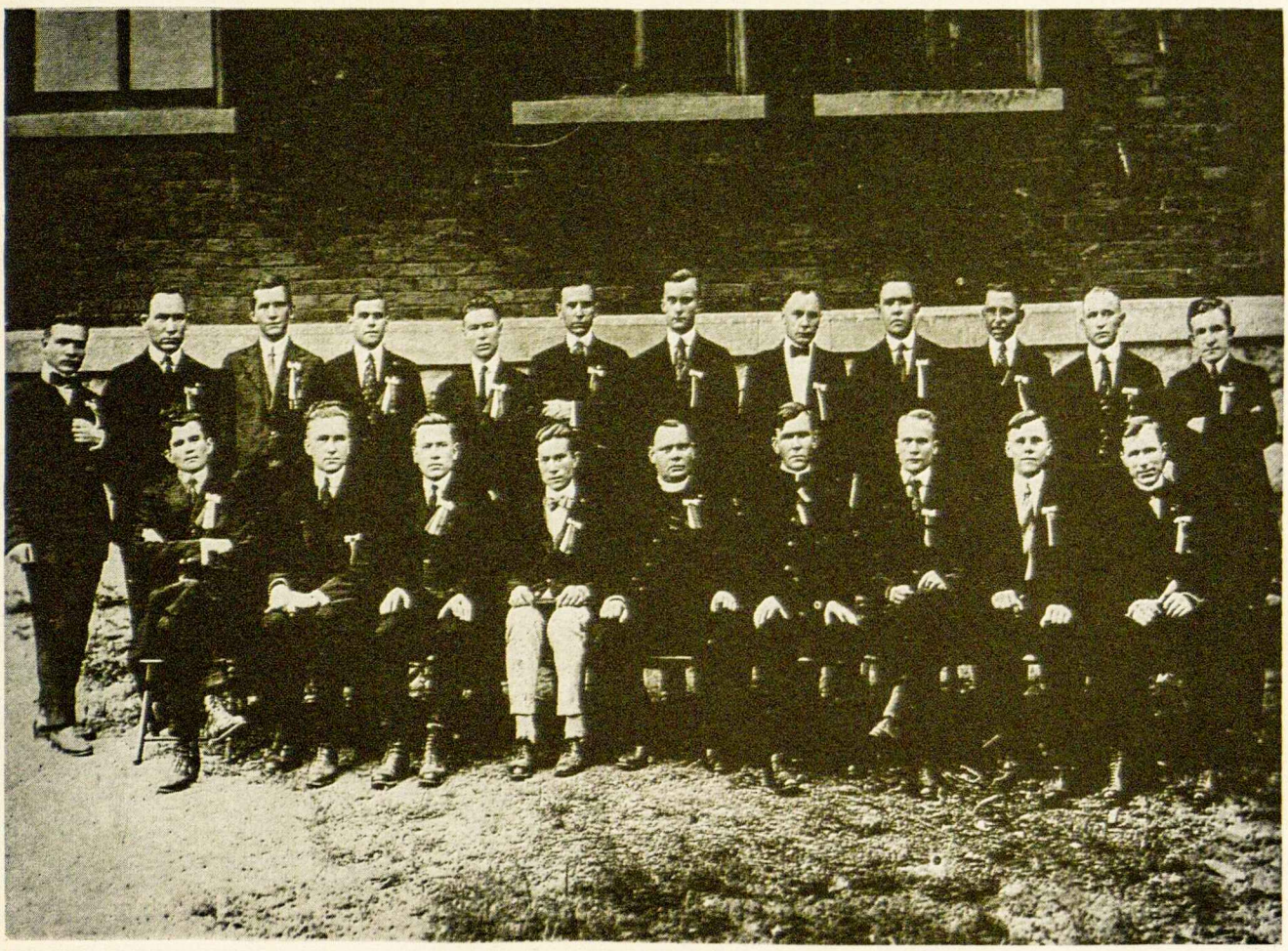

Lietuvių R. K. Moksleivių Susivienijimo seimas 1916 ar 1917 m. Grand Rapids, Mich. Iš kairės (sėdi tuo metu buvę studentai, klierikai) — dr. Jonas Poška, kun. A. Lipkus, prel. Pr. Juras, dr. Al. Račkus, kun. Gervickas, buvęs Grand Rapids par. klebonas, jau miręs; kun. A. Petraitis, jau miręs; red. M. Zujus, V. Stulpinas, jau miręs; kun. Brigmanas. Antroje eilėje matome dar gyvųjų tarpe tebesančius — dr. Jovaišą, prel. Martinkų, prel. Lipkų.

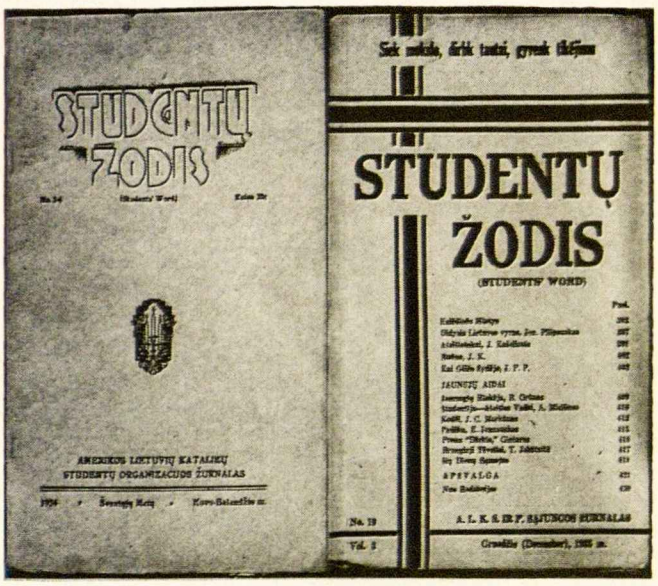

Moksleivių spauda Amerikoje

— vicepirm., A. Petraitis — I rašt., A. Linkus — II rašt., J. Klioris — ižd., A. Martinkus knyg. ir K. Vasiliauskas — redaktorius.

Kiekvienoje mokykloje, kur susidarė didesnis skaičius lietuvių, buvo suorganizuotos kuopos. Jų buvo ŠŠ Kirilijaus ir Metodijaus seminarijoje ir kolegijoje, Orchard Lake, Mich., Valparaiso universitete, Šv. Bedo kolegijoje, Brocktone, Mass., Šv. Lauryno kolegijoje (St. Bonaventure, N.Y.), Bostone, Mass., New Yorke, N.Y., Waterbury, Conn., Šv. Marijos Panos La Salette kolegijoje (Hartford, Conn.), Chicagoj, Ill., viena kuopa — Šv. Stanislovo kolegijoje, o kita — sudaryta iš kelių mokyklų. Iki 1915 m. pabaigos atsirado trylika kuopų. Vėliau jų įsikūrė dar daugiau. Kai kurios net ir gerokai gausios, pav. 17 kuopa, įsikūrusi So. Bostone, turėjo daugiau 50 narių. Kai kur kuopai atsirasti ir nereikėjo daugelio narių, pav. kai Grand Rapids, Mich., Šv. Juozapo seminarijoje atsirado trys lietuviai, 1916 m. suorganizavo XII kuopą ir visi liko išrinkti į valdybą. Ši kuopa, pasiekusi iki šešių narių, surengė VI-ąjį seimą.

Kitų kuopų narių skaičius, pagal anų laikų mažą studentų skaičių, buvo ne mažas, pav. St. Bedo kolegijoje, Peru, Ill., 1919 m. pradžioje buvo 17 narių, o II-oji kuopa Valparaise 1920 m. pradžioje dar turėjo 24 narius.

Veikliausia kuopa buvo Orchard Lake, Mich. Jau iš anksčiau pažįstama čia veikusi lietuvių studentų draugija "Lietuvių Viltis", įsikūrus susivienijimui, įėjo į jį kaip I-ji kuopa. Ji turėjo knygyną su apie 600 knygų ir 18 laikraščių. Buvo įsivedę lietuvių kalbos pamokas. Narių turėjo apie 20. Ir beveik visos kuopos turėjo lietuvių kalbos pamokas ir buvo įsitaisę knygynėlius. Per visas kuopas vienu tarpu buvo daugiau 300 narų.

Susivienijimo dvasia buvo patriotinė. Yra net jaudinančių faktų, pav. ŠŠ. Kirilijaus ir Metodijaus sminarijos, Orchard Lake, Mich., kuopos nariai, būdami lenkų seminarijoje, nutarė "prisidėti prie išpirkimo neprigulmybės Lietuvai, nors mažomis aukomis..." Pasiryžo iki 1919. III. 4 surinkti $250.00 taip pasiskirstę:

L. S. Brigmanas	$50.00
Ig. Bereišis	$50.00
A. M. Karužiškis	$50.00
V. Nanortanis	$50.00
E. Stigmanas	$25.00
J. Čižauskas	$25.00

Kun. Pr. Juškaitis, nuvykęs į Lietuvą, dalyvavo 1921.VIII.6 ateitininkų suvažiavime Kaune ir jį pasveikino ALRKM Susivienijimo vardu.

Įkūrimas Amerikos lietuvių katalikų studentų susivienijimo buvo didelis dalykas, "Nes prieš tai niekas nežinojo, ar daug yra Amerikos mokyklose lietuvių katalikų moksleivių, ką jie veikia, kur jie ir ką jie mokinasi". Be to, sudarė sąjūdį, kuris davė lietuviškai nusiteikusių kunigų ir kitų profesionalų.

Susivienijimo buvo įsteigtas mėnesinis laikraštis — "Moksleivis", kuris ėjo nuo 1912.XI.

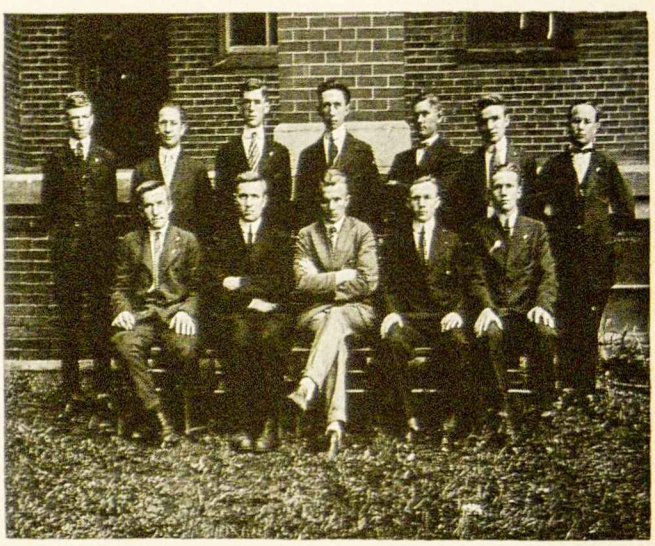

Lietuvių R. K. Moksleivių Susivienijimo skyrius St. Bede kolegijoj, Peru, Ill., 1915 m. su lituanistikos dalykų dėstytoju Leonardu Šimučiu. Šios studentų grupės tarpe yra kunigai: B. Vitkus, a. a. J. Klimas, Rupšys ir St. Bartkus. Taip pat Antanas Peldžius, buvęs „Draugo" ir „Darbininko" administratorius.

So. Bostone, Mass., ir Chicagoje, Ill. Jo redaktoriais buvo A. Vasiliauskas - Vasys, A. Lapelis ir A. Linkus (visi kunigai). Sustojo 1921 m. Jo vietą užėmė "Giedra", kurią redagavo kun. A. Linkus, o leido tas pats susivienijimas.

b. *Giedrininkai.* — Susivienijimas gyvavo iki 1926 metų. Bet su nauju laikraščiu atsirado ir naujas vardas — "Giedrininkai". Tiesa, ALRKM susivienijimas dar "Moksleiviui" tebeinant jau pradėjo organizuoti Giedrininkų kuopas, pav. Orchard Lake, Mich. pakrikus čia veikusiai ALRKMS kuopai įsteigta giedrininkų kuopa. Ir dar tebeinąs "Moksleivis" pradėjo skelbti prenumeratos rinkimą "Giedrai". Ir XI seimas pavadintas jau "Giedrininkų — L.R.K. Moksleivių".

Giedrininkai stengėsi palaikyti artimus ryšius su Lietuvos ateitininkais. X seimas buvo nutaręs, o XI atkartojo, reikalą turėti artimesnius ryšius su Lietuvos ateitininkais ir pageidavo, kad "Giedra" būtų siuntinėjama ateitininkų kuopoms, o kad giedrininkų kuopos mainais gautų "Ateitį". Artimesnių santykių su ateitininkais nutarimai buvo kartojami ir vėliau.

Vertas dėmesio XII giedrininkų seimas, įvykęs 1923. VII. 29-31. Jame pasireiškė jau kalbinis atsipalaidavimas, nes protokole užfiksavo, kad "XII Seimas nutarė išbraukti tą dalį arba paragrafą konstitucijoj kuris sako kalbėt visuomet lietuviškai" O už metų atsirado "Giedroje" J. P. Tamišaičio ir Pr. Meškausko straipsnis, įrodinėjąs reikalingumą anglų kalba skyriaus "Giedroje". Ir tų pačių metų 12 nr. skaitome anglų kalba parašytą straipsnelį: "The Power of an Idea", parašytą Aleksandro. XIII giedrininkų konferencijoje, įvykusioje 1924.XII. 29-30, nutarė anglų kalba skyriaus neįvesti, tačiau redaktoriui davė teisę "jeigu būtų svarbus rašinys arba koki svarbi priežastis, tai gali būti įdėta". Ir jau tame pačiame "Giedros" numeryje, kuriame paskelbtas seimo nutarimas. patalpinti du juokai anglų kalba

Giedrininkai 1922 m. turėjo 268 narius ir, berods, buvo pasiekę 23 kuopų skaičiaus. Šv. Bonaventūro kolegijoje prie septintos kuopos buvo suorganizuota alumnų kuopa, kurios pareiga — globoti šioj kolegijoj esančių giedrininkų kuopą

c. *Lietuvių kolegija.* — Tais pačiais metais, kai ALRKM Susivienijimas, nuo 1922 m. vadintas giedrininkais, susilikvidavo, buvo įkurta Lietuvių kolegija, kuri turėjo tikslą skleisti jaunimo tarpe katalikiškai — lietuvišką dvasią. Tad keletą sakinių reikia čia pasakyti ir apie ją.

Norėdami turėti lietuvybei ištikimų veikėjų, JAV lietuviai katalikai ryžosi įsteigti Lietuvių kolegiją. Ir jau ketvirtame A.L.R.K. Federacijos seime (1914 m.) buvo svarstytas lietuvių kolegijos reikalas ir sudaryta komisija

Lietuvių R. K. Moksleivių Susivienijimo skyriaus Orchard Lake, Mich., seminarijos nariai 1912 metais. Sėdi (kairėj) — klierikas Petras Lapelis, „Moksleivio" redaktorius ir vienas iš susivienijimo organizatorių. Vėliau kunigas, Visų Šventų parapijos Chicagoje klebonas, 1927 m. grįžęs Lietuvon, kapelionavęs Švėkšnos gimnazijoj, grįžęs Amerikon kaip tremtinis, mirė Chicagoje 1950 m. Šalia jo sėdi klierikas Juozas Sauris, baigęs seminariją, tačiau netapęs kunigu. Jisai buvo aukšto lygio muzikas - vargonininkas, dirigavęs Vyčių chorui Chicagoje. Mirė prieš kelioliką metų. Kairėje stovi: klierikas Magnus Kazėnas, vėliau Šv. Kazimiero par., Pittsburgh, Pa., klebonas, miręs 1961 m. Šalia jo stovinčio pavardė šiuos žodžius rašančiam nežinoma. Tretysis yra klierikas Vincas Karkauskas, buvęs New Britain Liet. parapijos klebonas. Ir jis jau yra miręs.

Moksleivių spauda Amerikoje

tam tikslui aukoms rinkti. Penktame kongrese (1915 m.) kun. F. Kemėšis skaitė referatą apie reikalingumą Amerikoje lietuvių kolegijos. Jis konstatavo, kad "Amerikoje gimę lietuviai nemoka savo kalbos, nesupranta savo žmonių, juos niekina ir mano juos laimingais padaryti suamerikonizavę". Ir šeštame (1916 m.) seime kolegijos reikalas atsirado darbotvarkėje. Klausimą besvarstant iškilo ir antraeiliai dalykai: ar bus priimtos ir mergaitės, ar tik vyrai. Išsivystė aštrūs ginčai. Nors dauguma buvo už mergaičių priėmimą, bet sprendimas paliktas tiems laikams, kai jau bus arčiau kolegijos steigimo. Priėmė rezoliuciją ir sudarė tam reikalui judinti komisiją.

Kolegijos steigimo mintį įgyvendino marijonai, kurie JAV pradėjo darbą 1913 m. Už dešimt metų (1923 m.) marijonai nusipirko 260 akrų ūkį, esantį netoli Hinsdale ir Clarendon, Ill. Vietą pavadino Marijos Kalneliais — Marian Hills. Už poros metų pasistatė ten noviciato namą, o 1926 m. įsteigė pirmąją Amerikos Lietuvių kolegiją. Ji susidėjo iš dviejų šakų: High School ir Junior College. Mokyklai besiplečiant reikėjo ieškoti didesnių patalpų. Netoli Thompson, Conn., marijonai už $100,000.00 įsigijo 420 akrų žemės su rūmais ir pavadino Marianapoliu. 1931 m. savo kolegiją iš Marian Hills perkėlė į erdvesnes patalpas, į Marianapolį. Kolegiją pavadino Švč. Marijos (St. Mary's) vardu. 1933 m. kolegija gavo valstybinės mokyklos teises ir puikiai gyvavo. 1937 m. Connecticut valstybės senatas Marianapolio kolegijai suteikė teisę duoti mokslo laipsnius.

Kolegija turėjo tikslą — "apsaugoti lietuvių išeiviją nuo ištautėjimo, paruošti tai išeivijai tautiškai — tikybiškai nusistačiusios jaunuomenės, kuri taptų vadovaujanti jėga visam visuomeniniam gyvenime ir keltų visos išeivijos tikybinį, tautinį ir ekonominį susipratimą, kuri apdraustų Jungtinėse Amerikos Valstybėse lietuvių išeivijos likimą ir išlaikytų tą išeiviją ištikimą ir, reikalui esant, naudinga senajai tėvynei Lietuvai".

Buvusiose kolegijos patalpose, Marijos Kalneliuose, 1934 m. įsteigė marijonų kunigams ruošti seminariją, kuri iki 1957 m. išleido apie 70 kunigų. O Marianapolio kolegija gerai gyvavo iki II Pasaulinio karo. Šio karo metu daugelį studentų pašaukė į kariuomenę. Teko persiformuoti į aukštesniąją mokyklą su pridedamu paruošiamuoju kursu kolegijoms. Seminarija jau užsidarė, o Marianapolio mokykloje lietuvių tesimoko tik keletas. Dominuoja svetimtaučiai.

d. *Sąjunga.* — Nors Lietuvių kolegijos suvaidintas vaidmuo šiame krašte yra lyginamas su Vilniaus universiteto vaidmeniu Lietuvai, tačiau, suprantama, kad Lietuvių kolegija negalėjo apimti ir vadovauti visai JAV lietuvių ka-

talikiškai studentijai. Todėl 1926 m. sustojus Amerikos lietuvių katalikų moksleivių susivienijimo — giedrininkų veiklai, šio krašto katalikiškoji studentija vėl neteko jungties. Kunigų Vienybė ir ALRK Federacija susirūpino esančia būkle. Tada Marianapolio kolegijos rektorius kun. dr. J. Navickas, MIC ir būrelis jaunuolių sutarė steigti organizaciją, kuri apjungtų besimokantį lietuvių katalikų jaunimą. Ta organizacija turėjo būti panaši į buvusį ALRK Moksleivių Susivienijimą ir į esančius Lietuvos ateitininkus. 1932. X. 12 Marianapolio kolegijoje įvyko studentų suvažiavimas, kuriame vieningai nutarta steigti Amerikos Lietuvių Katalikų Studentų Organizaciją, kurios tikslas — "išugdyti sąmoningą katalikišką lietuvišką inteligentiją, kuri išlaikytų Amerikos lietuvių jaunimą katalikišku ir lietuvišku". Organizacijos šūkis: "Dievui ir Tėvynei".

Tikslui siekti nutarė: 1. kurti "moksleivių kuopas mokslo įstaigose ir miestuose, kur moksleiviai lanko įvairias mokyklas"; 2. leisti "mėnesinį žurnalą, kuris auklėtų jaunuoliuose katalikų tikėjimo ir lietuvių tautos meilę, lavintų katalikiškoje akcijoje ir ruoštų iš jų visuomenės vadus ateičiai"; 3 ruošti "lietuvių kalbos kursus, rengti prakalbas bei paskaitas, platinti lietuvišką literatūrą"; 4. rūpintis ir nurodyti "kokiu būdu jaunuoliams reikia būti naudingais piliečiais, kad laiku jie galėtų užimti valstybines vietas ir eitų valdininkų pareigas, teikdami garbės ir pagalbos savo tautai"; 5. steigti "dorovinio pobūdžio sporto ratelius".

Dėmesio vertas šios organizacijos paskutiniame paragrafe nuostatas: "Kaip amžini yra A.L.K.S. organizacijos skelbiamieji pasaulėžiūros dėsniai, taip yra nekeičiami A.L.K.S. organizacijos pagrindiniai dėsniai: Katalikybė ir Lietuvybė".

Ši "Amerikos Lietuvių Katalikų Studentų Organizacija" apėmė tik besimokančius — studijuojančius, bet paliko baigusius — profesionalus, tad trečiame seime (1934. VII. 2-3) nutarė ir baigusius — profesionalus įjungti į tą organizaciją, todėl organizacijos vardas buvo pakeistas į "Amerikos Lietuvių Katalikų Studentų ir Profesionalų Sąjungą".

A.L.K. Studentų ir Profesionalų Sąjungos nariais galėjo būti: moksleiviai (high school, kolegijų ir universitetų), sendraugiai (profesionalai), rėmėjai ir garbės nariai.

Sąjunga palaikė artimus santykius su Lietuva. 1934 m. buvo pasirašyti draugiškumo aktai su Lietuvos ateitininkais, čia dalyvaujant prof. B. Vitkui, o Lietuvoje — K. Vengrui ir V. Andriuškai. Studentų ir Profesionalų Sąjungos I seimas nutarė pasiųsti į Lietuvos ateitininkų 25 metų jubilėjinį kongresą delegaciją su $50.00 dovana. Ir ištesėjo nutarimą. 1935 m. sąjunga suruošė ekskursiją į Lietuvą ir dalyvavo ateitininkų jubilėjiniame kongrese Telšiuose.

Sąjunga leido žurnalą "Studentų Žodį", kurį įsteigė kun. dr. J. Navickas. Vyriausiu redaktorium buvo kun. dr. K. Urbanavičius, o faktinieji redaktoriai: Jonas Pilipauskas (1933 - 1939 m.), redakcinė komisija ir nuo 1941 m. vasario — A. Vaičiulaitis. Spausdino po 1000 egz., kasmet 10 numerių. Pirmiau buvo mažesnio formato po 48 puslapius, o nuo 1937 m. didesnio formato ir 24 puslapių. Prenumerata metams kainavo $2.00.

II-jo Pasaulinio karo metu didesnė vyrų mobilizacija, kūrėjo kun. dr. J. Navicko mirtis ir kiti rūpesčiai sąjungos veiklą sustabdė, o po karo nebeatsigavo. Dėl tų pačių aplinkybių sustojo ir "Studentų Žodis".

Užbaiga

Kai Chicagoje atsirado būrelis lietuvių, pabėgusių iš bolševikų okupuotos Lietuvos, tai kun. J. Prunskio ir kun. Deksnio iniciatyva 1941 m. buvo Chicagoje suorganizuotas ateitininkų būrelis. Bet apie jį bus progos parašyti 1966 m., švenčiant 25 metų sukaktį.

PANAUDOTA LITERATŪRA

1. Amerikos Lietuvių Katalikų Darbai, 1943 m.
2. Aušra — Marianapolio aukštesniosios mokyklos ketvirtosios klassė leidinys, 1937 m:
3. "Giedra" — Amerikos Lietuvių Katalikų Moksleivių Susivienijimo, nuo 1922 m. vadinto "Giedrininkais", mėnesinis laikraštis.
4. Keturių metų Am. Liet. R. — K. Federacijos Veikimas (1914, 1915, 1916, 1917 m.), Chicago, Ill., 1918 m. Kun. P. Lapelis (redagavo): Amerikos Lietuvių Katakų Metraštis 1916 m., Chicago.
6. Lietuvių Enciklopedija, atatinkamos raidės.
7. Dr. Algirdas Margeris: Amerikos Lietuviai ir angliškųjų skolinių žodynas 1892 - 1949, Chicago, 1956 m.
8. S. Michelsonas: Lietuvių Išeivija Amerikoje (1868 - 1961), South Boston, 1961 m.
9. "Moksleivis" — Amerikos Lietuvių Katalikų Moksleivių Susivienijimo mėnesinis laikratis.
10. P. Ruseckas (redagavo): Pasaulio Lietuviai, Kaunas, 1935 m.
11. "Studentų Žodis" — Amerikos Lietuvių katalikų studentų žurnalas.
12. Vaidevutis: Amerikos Lietuvių Moksleivija. — "Ateitis", 1912 m., 3(15) nr., 135 p.

Rašytojas ir žurnalistas (2)

Skirtumai ir panašumai

Stiliaus reikalingumas

Dažnai mes kalbame apie rašytojo ir žurnalisto stilių. Vieni jį turi, kiti neturi, bet tai dar neapsprendžia veikalo ar reportažo vertės. Vieno ko iš stiliaus reikalaujama, kad jis nebūtų sunkus, nuobodus, kad jis būtų gyvas, įdomus, nešabloniškas, savo negyvumu ar luošumu pražudęs gerus charakterius ar geras žurnalisto mintis. Tačiau nereikia norėti, kad autorius turėtų tą patį pastovų stilių, nes jis kartais labiau užkrečia nuoboduliu negu paprastas valdiškas dėstymas. Stilius gali būti pagal reikalą. Tai mes galime matyti iš Krėvės, kuris rašė padavimus vienu stiliumi, Šiaudinę pastogę kitu, aktualius veikalus kaip Miglose — trečiu ir istorinius kaip Dangaus ir žemės sūnus dar kitokiu. Panašių pavyzdžių turime ir daugiau, kur vaikam rašytojas rašo vienu, o kitus kūrinius kitokiu stiliumi. Įdomus stilius, pavyzdžiui, Mazalaitės, tačiau kai ji jo nepakeičia rašydama vienokios ar kitokios apimties romanus arba legendas, pasidaro įkyru. Šio šimtmečio žmogus vėl nori grįžti į paprastumą ir tokie bestiliai rašytojai kaip Gliauda, Švaistas, Alantas, ar iš dalies Jankus su Ale Rūta, gali kartais turėti daugiau pasisekimo. Ramus klasiškas pasakojimas gali turėti daugiau gerų privalumų, tačiau reikia rašytojo pajautimo, kad netaptum bekraujis, nuobodus, neišlavintai primityvus, nebesurandąs gaivesnio žodžio. Tokių pavyzdžių apsčiai ir čia susilaikysiu nuo paminėjimo. Panašiai yra ir su žurnalistais. Jeigu jis tas pačias stilistines priemones, vaizdus ir žodžius vartoja metai iš metų, gali darytis nuobodus. Chicagos Sun Times kolumnistas Kupcunet yra įdomus, duodąs daug vardų ir vaizdų, tačiau nuolatiniai daugtaškiai, skliausteliai šauktukai ir ištiktukai metai iš metų darosi grasūs. Žurnalisto stilius turi būti pagaunantis, ir geriau nelauktas, negu išdirbtas, pažįstamas, nors ir įmantrus. Geriau ne šabloniškas stilius, bet kiekvienam straipsniui pagal paskirtį, nes viena nuotaika turi atsispindėti rašant nekrologą, kitaip turi skambėti vestuvių aprašymai ir dar kitaip politiniai svarstymai. Šiandien žmogus nenori kažkokių stilistinių apkrovimų, o nori konkrečiai sužinoti ką kalbėsis politikai, ar kokie trečiojo karo galimumai. Iš antros pusės stiliaus turėjimas gali reikšti nekūrybinį šabloną, autoriaus nesugebėjimą atsišviežinti, panaudoti savo straipsnių ar savo beletristinių kūrinių patrauklesnei ir įdomesnei formai. Taigi stiliaus turėjimas nėra jau toks didelis nuopelnas, lygiai kaip ir jo neturėjimas. Rašytoju reikia gimti, juo nepasidarysi, bet stilių gali pataisyti, žurnalistui reikia mažiau prigimtosios Dievo dovanos, tačiau stilius ir vienam ir kitam yra daugiau darbo ir įgudimo reikalas, bet kas sugeba, tas žinos kaip pasielgti ir mes čia neišmokysime, kaip rašyti, tik konstatuojame faktą.

Prie stiliaus nuobodumo mes galime priskirti ir šabloniškų sakinių nuolatinį kartojimą ar tai beletristikoj ar žurnalistikoj. Plaukai kaip linas, akys kaip rugiagėlės ar dangus, lūpos kaip vyšnios palyginimai mus užkrečia juoku, bet tokių naivių nukartotų palyginimų begalės. Bet žurnalistikoj tokių įkyrių kvailų sakinių, liudijančių absoliutų žurnalisto nepajėgumą, yra daug daugiau. Kasdieną mes skaitome, kad solistė dainavo „puikiu balsu", kad „aktorius buvo savo vietoj", kad „padeklamavo su įsijautimu", kad „pasirodė žavingai" ir t.t. Kur galėjo būti aktorius, jei ne savo vietoj nepasakyta. Visos šios baisios abstrakcijos kartojasi metai iš metų ir jei negali muzikiškai vertinti, tai geriau paminėti tik faktą, kad dainavo, ir jei nesupranti koks yra deklamavimo aptarimas, tai geriau nesakyti, kad su įsijautimu, nes vienas spiegia įsijautęs, o kitas mauroja, gi meniniu požiūriu gali būti abudu baisūs. Įsijautimas nėra joks meno vertinimo kriterijus. Naivus sakymas, kad padainavo skambiu balsu, nes ne vien skambumas yra tikrojo dainininko įvertinimas. Todėl jeigu rašytojas negali surasti naujo palyginimo akių mėlynumui ar lūpų raudonumui, jis tegu sako, kad lūpos buvo raudonos, o jei žurnalistas nemoka įvertinti solisto, muziko ar aktoriaus, tegu sako, kad jie dainavo ir kaip juos publika sutiko, o ne kartoti, kad jie buvo savo vietoj, nes jie visada yra savo vietoj, jei dainavo scenoj, o tik tas buvo ne savo vietoj, kas pradėjo dainuoti vidury salės.

Platumas ir gilumas

Dr. I. Skrupskelis, "XX amžiaus" redaktorius, atėjusiems pas jį jaunuoliams pasisiūlyti reporteriais, paklausdavo ar šie nėra poetai. Dažnas iš tokių būdavo ir pasisakydavo su pasididžiavimu, tačiau Skrupskelis tai laikydavo minusu. Jis liepdavo pažiūrėti per langą ir užrašyti trumpai ką pastebėjo. Jo manymu visa kas apkrauta, kas dirbtina, kas išgalvota yra nereikalinga. Žurnalistas neturi dalyko apsunkinti apkrauti nereikalingais žodžiais, o tarti kondensuotai ir tiksliai. Rašytojas gali ir plačiau pakalbėti, įsileisti į smulkmenas, jeigu jos teikia grožio kūriniui. Nors ir rašytojas turi būti taupus žodžiui, tačiau daug taupesnis turi būti žurnalistas. Rašytojas sukuria — žurnalistas informuoja. Nuobodi, suvyniota į daugelį šalutinių sakinių mintis žurnalistą gali sunaikinti, kaip sakoma, kad žurnalizmas gali sunaikinti rašytoją. Nuolat rašydamas publicistinius ar informuojamus straipsnius žurnalistas įgauna kovojantį stilių, gi rašytojui toks stilius yra kenksmingas. Rašytojas turi būti neutralus. Žurnalistas pasisako vienaip ar kitaip, rašytojas savo veikėjams turi būti vienodas ir atlaidus, nors ir kokie tie veikėjai nenaudėliai bebūtų. Klaidinga nuomonė yra ta,

R.W.O'Farrall kalba Chicagos studentų ateitininkų ruoštame Pax Romana dienos minėjime.

kad kas daug ir plačiai parašo, tas yra žurnalistas. Platumas niekada nebuvo esminis ar tai rašytojo ar tai žurnalisto bruožas. Ne kiekis, bet kokybė galioja ir rašte, daugiau negu, bet kur nors kitur. Ištęstos korespondencijos arba reportažo daugelis neprisiverčia skaityti, nes bereikalingos įvadinės ir paaiškinamos tirados vargina skaitytoją ir žudo straipsnio patrauklumą.

Buvo užsiminta, kad poetas nelabai gali būti geras žurnalistas, tačiau čia nėra taisyklė. Poetas Aistis buvo vienas aštriausių ir taikliausių publicistų, tačiau jis mokėjo savo poetinį žodį taupyti ir jo straipsniai buvo aktualiomis temomis parašyti, tarsi grožinės literatūros kūriniai.

Jeigu rašytojas turi būti kūrybingas, tai kūrybingas turi būti ir žurnalistas. Nieko nėra nuobodžiau kaip skurdus stilius, seklus protavimas, dėstymas visiems žinomų minčių, šabloniškas tų pačių sakinių kartojimas. Tokio slogutį keliančio žurnalizmo pavyzdžių apsčiai okupuotos Lietuvos spaudoje. Ten nuolat minima šviesūs horizontai, nuostabūs spaliai, žmogaus didybė ir kita visa išpūsta ir manekeniškai negyva. Tokio trafaretinio rašymo pavyzdžių yra ir pas mus, tačiau sunku ką beišreikalauti esamomis sąlygomis. Rašytojo joks kūrinys nepateisinamas laiko neturėjimu, nuovargiu, blogomis sąlygomis. Vertintojui tie visi dalykai neįdomūs, nes nesvarbu kūrei naktimis ar dienomis, pavargęs ar pailsėjęs, menas yra negailestingas. Kūrinys nekuriamas tik tai dienai, jei neturi laiko ar talento, nerašyk, nes kūriniui sąlyginių vertinimų nėra, tačiau žurnalistiniam straipsniui sąlyginių vertinimų pritaikyti galima ne vienu atveju, nes čia svarbu tikslumas ir greitumas. Jeigu ir ne taip įdomiai aprašyta, bet greitai ir tiksliai, yra svarbiau negu paieškotai ir įdomiau, bet vėliau, nes pirmoj vietoj žurnalistikoj yra informacija, o ne poezija.

Rašytojo kūrinio laikraščio redakcija negali savarankiškai nei taisyti nei net antraštės, išskyrus ypatingus atvejus, pakeisti. Kūryba tegali būti priimama ar atmetama, ji yra kūrėjo vaikas ir niekas negali pagal savo mąstą jos tvarkyti. Kitaip yra su žurnalistiniais straipsniais. Jie yra daugiau dienos aktualijos ir redakcija turi jausti, kas yra pasakyta perdaug ar permaža. Žinoma, tai dar nereiškia, kad redakcija neturi skaitytis su žurnalistu, tačiau straipsnis nebėra taip neliečiamas, kaip kūrinys, nes straipsnis gali kartotis, gali neatitikti faktam ir gali būti atvejų, kada reikia jį ilginti, arba dažniau trumpinti. Taip yra visur ir didžiųjų laikraščių korespondentai net pasako, kas, reikalui esant, reikia nubraukti. Yra laikraščių, kurie netaiso, todėl jų lygis labai abejotinas.

Kaip matyti iš daugelio minėtų atvejų, kas rašytojui gali būti geru privalumu, žurnalistui gali būti ne tik nenaudinga, bet ir kenksminga. Tačiau viena kas privaloma abiems, tai lietuviško žodžio kultūra, nenuskurdintas, bet gaivus sakinys ir žodis, nesušablonintas ir nepaskandintas svetimybėse. Ir tai visa išvengti tiek vienas tiek kitas turi siekti dvasios turtinimo, gilumo ir visapusiško išsilavinimo. Rašytojas privalo būti originalus, nes tikroji kūryba yra nepasikartojantis vyksmas, o žurnalistas gaivus ir ne tik einąs su laiko tėkme, bet ir pramatąs ateitį. Tokie yra plunksnos darbuotojo uždaviniai ir atsakomybė, nes šiandien, kaip niekada spauda yra mūsų vienintėlis ginklas ne tik už lietuvių tautos kultūrą, bet ir už tautos laisvę.

Al Baronas

R.W.O'Farrall studentų ateitininkų tarpe. (Foto: A. Viliušio)

VISŲ ŽAVIAUSIOJI GALIMYBĖ

Mielasis Petrai!

Nobelio laureatas mokslininkas Aleksis Carrell rašo savo knygoje: "Man the Unknown", jog "visų mums žinomųjų būtybių mažiausiai pažįstama — tai žmogus." Ir iš tiesų, kaip menkai ir kiek maža težinome apie save pačius, apie tai, kas nuolat vyksta mūsų kūne ir dvasioje. Todėl nenuostabu, jog patenkame į tikras nežinojimo bei neaiškumų girias, kai susiduriame su antnatūriškais dieviškaisiais vyksmais mumyse.

Stengiantis geriau suprasti savo tikėjimo branduolį, t. y. dieviškąjį gyvenimą mumyse, reikia, kiek galima geriau žinoti, kas sudaro žmogaus kaip žmogaus esmę ir struktūrą, kaip ji apsireiškia ir drauge, kas sudaro Dievo kaip Dievo esmę ir, jei taip galima išsireikšti, jo struktūrą.

Žmogaus esmę ir struktūrą sudaro visa tai, be ko žmogus nebūtų žmogus. Tas pats sakytina ir apie Dievo esmę bei "struktūrą".

Žmogaus struktūra:

Tik prabėgom primenu, Petrai, jog negali būti žmogaus be kūno. Lygiai negali būt žmogaus ir be proto bei valios, arba be dvasios. Tai įeina žmogaus esminėn struktūron. Taip pat negalima ginčyti, jog žmogus išsiskiria iš visų kitų gyvių savo dvasia — protu ir valia.

Vienintėlis proto siekimas yra vis daugiau ir daugiau pažinti, žinoti. Valios vienintėlis siekimas — nuolat daugiau ir daugiau turėti. Filosofijoje sakome: protas jieško tiesos, o valia gėrio. Nepaisant, kiek jau žinoma ir kiek turima, žmogus vis nepatenkintas, vis nori daugiau. *Tik tada jis būtų visiškai patenkintas, kai surastų visą tiesą ir turėtų visą gėrį.*

Bet visos tiesos ir gėrio pilnybė yra tiktai visos buities šaltinis — Dievas. Todėl žmogus turi pažinti Dievą ir jį mylėti, jei nori patenkinti natūriškuosius savo proto bei valios polinkius ir poreikius. Kas tuo nesirūpina, tas eina prieš savo giliausią žmogiškąją prigimtį.

Išskyrus savimonę, visas žmogaus natūriškasis pažinimas yra ne tiesioginis, o per tarpininkus. Visa, kas medžiagiška, protas pažįsta tiktai tarpininkaujant juslėms: regėjimui, girdėjimui ir kitoms. Dvasiškuosius dalykus gi pažįsta irgi tarpininkaujant juslėms bei vaizduotei, susidarydamas iš jų pateikiamų duotybių sąvokas, idėjas, prielaidas, sprendimus. Ne kitaip žmogus pažįsta ir Dievą. Tiktai netiesioginiai, iš kūrinių ir per kūrinius. Šitoks pažinimas nėra tobulas, nėra pilnas, o tiktai analogiškas, t.y. per panašumą, ir jis žmogaus pilnai nepatenkina. Beto, gyvenimo reikalai, tempas ir eilė kitų dalykų žmogų išblaško, patraukia dėmesį, suvilioja ir taip dar labiau trukdo Dievą pažinti. Galima sakyti, jog šiame gyvenime niekam nepasiseka pilnai pažinti ir mylėti Dievą. O tai yra lygu — niekam nepasiseka pilnai patenkinti savo proto ir valios, pačios giliausios savo prigimties. Ir jei ta prigimtis liktų niekada nepatenkinta, nepasiekusi savo jieškomo ir privalomo objekto, Dievas būtų sukūręs nesąmonę (vokiečiai sakytų Unding). O kadangi Dievas negali išdarinėti nesąmonių, tada jei ne šiame, tai bent kitame gyvenime turi būt patenkinami esminiai žmogaus kaip žmogaus poreikiai. Ir patenkinami tiktai žmogaus prigimtį atitinkančiu būdu, t.y. tarpininkaujant kūriniams.

Netikėta galimybė

Įsižmoginęs Dievo Žodis apreiškė, jog Dievas įgalina žmones dalyvauti savo paties natūroje. Kaip tai suprasti?

Visų pirma žvilgterėkime, Petrai, kas sudaro dieviškąją natūrą. Dievas yra neribotas intelektas ir neribota valia. Jo intelekto objektas yra žinojimas visos neribotos tiesos, tiesiog, be jokių tarpininkų. Jo valios objektas yra tiesiog, betarpiškai mylėti beribį gėrį, juo gėrėtis. Jei nebūtų tokio objekto Dievo intelektui bei valiai, jis nebūtų nei tobulas, nei pilnai laimingas. Žodžiu, — jis nebūtų Dievas.

Bet šalia Dievo, niekur kitur nėra jokio kito neriboto begalinio objekto. Vien Dievas yra visa tiesa ir visas gėris. Todėl Dievui yra tik viena galimybė: pažinti pačiam save ir mylėti save, būtent, betarpiškai, tiesiogiai, kaip, pav., mes pažįstame savo mintis ir norus. Tą

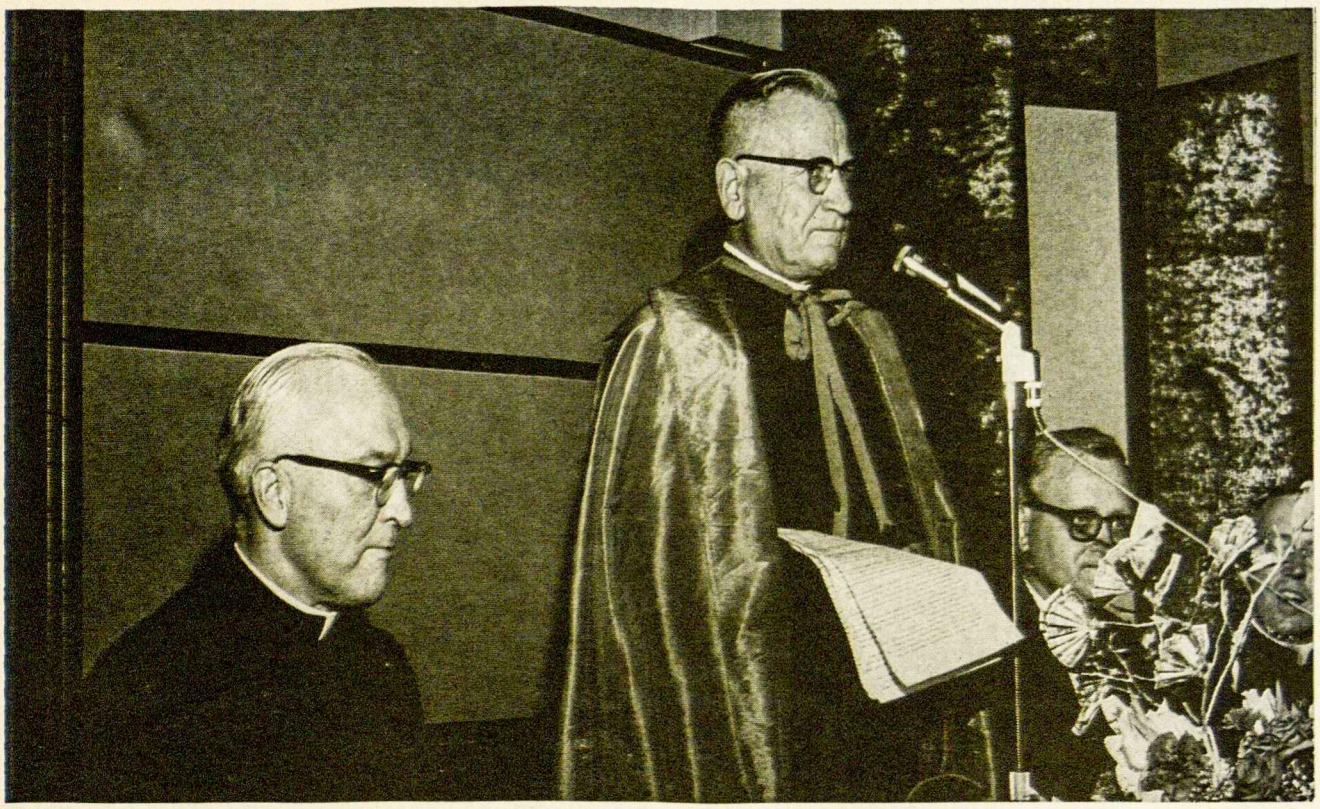

Prel. P. Juras kalba jo 40 metų kunigystės sukaktuvių bankete Lawrence, Mass. Šalia prel. J. Balkūnas.

tiesioginį Dievo savęs pažinimą teologai, sekdami šv. Povilu, vadina "regėjimu veidas į veidą". Šitoks Dievo savęs regėjimas ir pažinimas daro jį neišsakomai laimingą. Tai yra Dievo esmė, jo natūra.

Argi žmogus gali dalyvauti šitokioje Dievo natūroje? Ar gali betarpiškai pažinti Dievą, kaip jis save pažįsta, ir jį mylėti, kaip jis myli save? Savomis, žmogiškosiomis galiomis — jokiu būdu. Gali tik tuo atveju, kai Dievas suteikia jam savo galią betarpiškai, tiesiogiai pažinti savo natūrą, ja gėrėtis ir būti laimingu. Tai yra taip vadinamoji "visio beatifica" arba laimę gimdantis regėjimas.

Didžioji problema

Ant žmogiškosios prigimties galima statyti tiktai žmogiškus dalykus, ant dieviškosios — dieviškus. Bet žmogaus prigimtyje nieko nėra, kas jį įgalintų tiesiogiai, be jokių tarpininkų pažinti Dievą, kaip jis pažįsta save, ir būti laimingu, kaip Dievas yra laimingas. Todėl duodamas naują, žmogaus natūros galias prašokantį dieviškį tikslą, Dievas turi įdėti žmogun ką tai dieviško, kad jis turėtų ką tai bendro su dieviškąja prigimtimi ir tuo pagrindu galėtų pažinti Dievą, kaip jis pažįsta save, mylėti jį, kaip jis myli save ir būti laimingas, kaip jis yra laimingas. Šitą naują žmogui suteikiamą galią vadiname pašvenčiamąja malone. Ji, ir tik ji, įgalina žmogų tiesiogiai dalyvauti dieviškojo gyvenimo begalybėje.

Tai priėmus kaip Kristaus apreikštą tiesą, turėtų būt savaime suprantama, jog pašvenčiamoji malonė yra visų didysis žmogaus lobis. Pats Dievas nebegali suteikti nieko didesnio už save. Tos dovanos niekada negalima pervertinti ir pakankamai branginti. Kas tai suprato, tas bus gatavas galvą padėti, kad tik neprarastų pašvenčiamosios malonės. Tada sušvinta visu savo žavumu žmogaus didingumas taip, kad toks R. Plus, S.J. galėjo šūktelt: "Atsimink, dulke, kad esi žibesys!" Tada išryškėja ir žmogaus gyvenimo prasmė — dalyvauti paties Kūrėjo gyvenime ir veikloje. Nurodyk man, Petrai, didingesnę, žavesnę, vertingesnę gyvenimo prasmę už šitą!

Vien tik perskaitęs šias eilutes, Petrai, dar nepajusi, neišgyvensi viso jų svorio ir laimės. Reikia jas kartkartėmis persvarstyti, į jas įsigilinti maldinga nuotaika, reikia maldauti dieviškos šviesos tai geriau, aiškiau suprasti ir susižavėti. Išdidūs, savimi pasitenkiną protai pasilieka tai tiesai akli. Gink Dieve Jus ir Jūsų draugus nuo šitokio širdies apakimo!

Iki kito karto!

Jonas Kidykas, S.J.

ORGANIZACIJOS AKTUALIJOMIS

ARYDAS BARZDUKAS

Jei koks nenuorama geografijos studentas padarys ateitininkijos žemėlapį, tai jame didelėmis raidėmis bus įrašyta gyventojų skaičiumi ir pati mažiausia kolonija. Šalia sostinės Chicagos, išdidaus New Yorko, darbuose paskandinto Detroito, besiginčijančio Clevelando ir snūduriuojančio Washingtono, šiame, šiaip jau didmiesčių žemėlapyje bus ir Putnamas. Veltui kada istorikai, archyvuose šį žemėlapį radę, vargins sau galvas, norėdami išspręsti mįslę, kaip čia Putnamas pateko, jei jiems nebus žinomas faktas, kad į Putnamą buvo susirinkę... moterys. Štai šalia visų kitų kolonijų, šalia draugovių ir kuopų, šalia skyrių ir valdybų stovi Putnamas — tartum dangoraižis dykumoje. Nėra turbūt tokio studento, kuris nežinotų dainos apie Oną ar nedainuotų jos, užbaigdamas svariais mamytės žodžiais: "Putnaman įgrūsiu tave, kad tu suvaldytum save..." Tad nėra abejonės, kad Putnamo garsas pasklidęs plačiai.

Yra tekę skaityti, kad didžiausias komplimentas, kokį galima pasakyti moterims, būtų teigti, kad jos elgiasi kaip vyrai. Iš tikro, putnamietėms šis komplimentas ypač tinka. Atsimenu, dar prieš kokius aštuonerius metus, kada teko būti moksleivių ateitininkų centro valdyboje, Putnamo kuopa tikrai "vyriškai" veikė. Galėjai joms visokį darbą skirti, su visais prašymais kreiptis ir visada darbai buvo pareigingai atliekami ir prašymai sąžiningai išpildomi. Putnamą tada ne kartą statėme pavyzdžiu kitoms kuopoms. Moksleivėms putnamietėms nenusileido studentės. Ir jeigu ateitininkiška veikla daugelyje vietovių bangavo — stiprėjo ir vėl apmirdavo —, putnamietės, nors jų veidai ir vardai keitėsi, mūsų organizacijos darbe visada buvo vienodai ryškios, nepailstančiai darbščios ir pagaunančiai judrios.

Už tai, žinoma, padėka visų pirma tenka Nekalto Prasidėjimo seserims, kurios putnamiškes ne tik gyventi priglaudžia, bet kurių globa apjungia visus jų darbus ir užsimojimus. Padėka tenka ir jų kapelionui kun. prof. Ylai, kurio pamokantis žodis ir šviesi mintis kūrybiniam polėkiui įkvepia ir darbui paskatina. Malonu tad būti šiame lietuviškame Raudondvaryje, kur tikrai galima jaustis savu, kur gera nuotaika ir jaunatviškas džiaugsmas yra kasdienybė, kuris sklidinas darbščios energijos ir mielo draugiškumo.

Kaip jau jums yra žinoma, esu visai neseniai atsisėdęs į naujus ratus — tapau ateitininkų federacijos valdybos narys. Tad šia proga noriu jus pasveikinti Federacijos Vado ir visos federacijos valdybos vardu. Taip pat noriu prisipažinti, jog šios neseniai tekę pareigos yra mane ir truputį išgąsdinusios. Tik rinkimams praėjus, susirinkus pirmajam posėdžiui ir jam nutysus į šeštąją valandą, tepradėjau suvokti, koks milžiniškas, stačiai neaprėpiamas ir sunkus darbas yra tam vienetui tekęs. Viena valdyba to darbo tikrai nepajėgs atlikti, nepajėgs nei

PASKAITA SKAITYTA ATEITININKŲ ŠVENTĖJE PUTNAME

iš vietos pastumti to krovinio, kuris ateitininkijai šiandien tenka. Kiekvieno jūsų pagalba, darbas, kūryba ir energija bus reikalinga, į kiekviena iš jūsų nukreiptas mūsų žvilgsnis ir iš kiekvieno reikalaujamas jo indėlis. Nemanau, kad šiandien pavyktų patiekti jums išbaigtą ir apipavidalintą darbo programą, konkrečius uždavinius bei veiklos planus. Visa tą projektuosime ir kursime kartu su jumis per ateinančius penkerius metus. Tačiau ne tik valdybų sudarytos oficialios veiklos programos ir paskelbtos studijų temos yra mūsų veiklos gairės. Pats gyvenimas stato uždavinius, kurie reikalingi greito atsakymo bei tikslaus sprendimo. Ir gyvenimo statomus uždavinius suvoksime mes patys.

Ateitininkija gyvenimui yra pritaikyta pačia savo federacijos struktūra. Joje tiksliai suskirstytas žmogiškojo ugdymosi ir tobulėjimo procesas taip, kad kiekvienas narys pastatomas prieš tuos gyvenimo uždavinius kurie atitinka ir jo amžių, ir išsilavinimą ir visuomenėje užimama vietą.

Pirmasis mūsų žvilgsnis tad ir krypsta į jaunuosius, į moksleiviją. *Daug* šiandien kalbama apie jaunimą. Jaunimas kelia eibes problemų ir tėvams, ir mokytojams ir pagaliau policijai. Bendrąja nuomone, jaunimas šiandien yra jau toks blogas, jog dėl jo elgesio gyvenimas miestuose pasidarė beveik pavojingas, radijo ir televizijos programos, nusileidę iki jaunimo lygio, pavirto į šlamštą ir mokyklas jau reikia pradėti statyti be langų, nes jaunimui juos nuolat išdaužant, jų sudėjimas pradeda kainuoti daugiau, negu išleidžiama mokytojų algoms. Pagrindinis jaunimo herojus — sakoma — šiandien yra Dick Clark (gal ir Elvis Presley) ir pagrindinis sportas—"going steady". Taip tad atsiliepiama apie jaunimą.

Kur tarp šio jaunimo stovi moksleivis ateitininkas? Jūsų jaunystė skirta sukaupti ją gėriui, grožiui ir savęs tobulinimui. Ji taip trumpa ir negrąžinama. Tad ar verta ją praleisti šaligatvyje prie vaistinės kampo? Atsispirti šios dienos jaunimo sulepšėjimui sveiku laisvalaikio sportu, parodyti pagarbos autoritetui, pasirodyti drausmingais ir paklusniais jaunuoliais — štai keli paprasti ir nesudėtingi kasdieniniai moksleivio ateitininko uždaviniai.

Populiarioji opinija sako, kad šiu dienų studentai tai pasimetusi generacija, jaunų žmonių būrys be tikslo ir be krypties. Jie, esą, tejieško kad jieškotų, ne kad rastų, gyvena, kad teturėtų

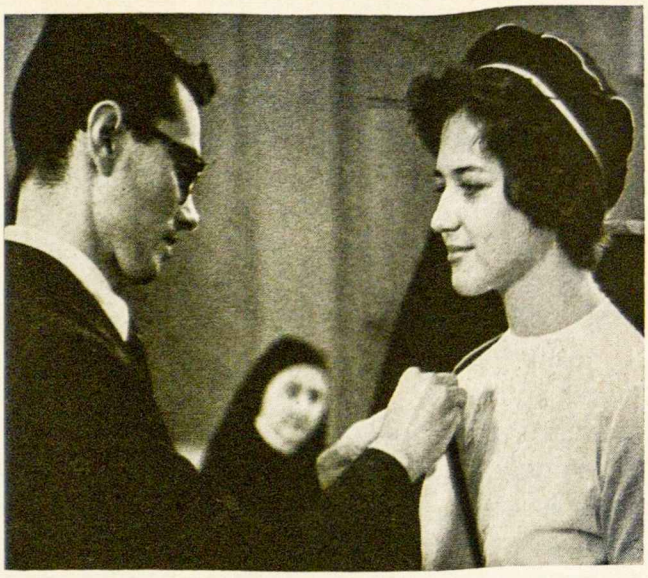

Putnam, Con. — 6 geg. 1962 — Metinė at-kų šventė. Arvydas Barzdukas sega ženklelį Putnamo moksleivių kuopos moksleivei Irenai Gampaitei. Toliau matyti Motina M. Augusta. Nuotrauka Ged Naujokaičio

"fun", mokosi, kad galėtų pelningai verstis mokslą baigę. Pasimetusios generacijos aureolę bandomo įpiršti ir studentams ateitininkams. Ir reikės drąsos šia aureole nusikratyti. Drąsos pasakyti ne! Ar šios drąsos mums netrūksta? Nenoromis pastebime, kad studentai ateitininkai šiandien savo svorį rodo daugiau skaičiais, o ne idėjomis. Pavyzdžiui ir Ateityje skaitome, kad į praėjusio studentų sąjungos suvažiavimo prezidiumą studentai ateitininkai išrinko daugumą, jie užpildė mandatų ir rezoliucijų komisijas. Suvažiavimo aprašinėtojas čia pat komentuoja, kad studentai ateitininkai suvažiavime "labai gerai pasirodė". Ar gi? Jeigu gerai pasirodė, ar pravedė jie nors vieną jiems svarbią idėją? Iš aprašymo to toliau nematyti. Jeigu studentai ateitininkai bendroje studentų sąjungoje tokie gausūs, kodėl "pasimetusi generacija" tą sąjungą atstovauja tada, kada tas atstovavimas tikrai reikšmingas. Tik prisiminkime pasikalbėjimus su iš Lietuvos atvykusiais studentais jiems lankantis Illinois universitete — ir susirūpinkime. Kodėl, pavyzdžiui, vienų studijų dienų metu "pasimetusiąją generaciją" matyt atstovaujančiai prelegentei ėmus skaityti visą "traktatą" apie "bailiųjį lietuvį" ir salėje esant visam būriui studentų ateitininkų, iš jos, jos teigimams paremti įrodymų, turėjo paprašyti to traktato klausęs vienas ateitininkas sendraugis? Salėje esantiems studentams matomai ir be įrodymų buvo aišku, kad ...lietuviai į 1941 m. sukilimą išėjo iš baimės.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARIJAMPOLĖS BIBLIOTEKA

Studentams tad tenka išeiti prieš jų bendralaikių tarpe pasireiškiantį intelekto pajungimą lėkštam "gudragalviavimui", pasisakyti už savos erudicijos gilinimą šalia ir virš gero profesinio pasiruošimo. Kada mūsų generacija sakosi jieškanti be tikslo ką nors surasti ir net be žinios, ko yra ieškoma — ar neturėtume aiškiai pasakyti, jog mūsų ieškojimas turi *aiškų* tikslą, aiškias gaires ir aiškias priežastis?

Žvilgsnis krypsta ir į sendraugius — abiejus ir jaunus ir pagyvenusius, kaip kad dabar populiaru sakyti. Lietuvių visuomenėje šiandien iš sendraugių ypač daug laukiama. Jei jie, moksleivis ir studentas ruošiasi ir mokosi, tai sendraugis jau turi ir savo *apčiuopiamą* įnašą visuomenėje padaryti. Kaip tik šio sendraugio įnašo ir pasigendama. Lietuvių visuomenė šiandien jaučiasi krizėje gyvenanti. Ją yra apėmęs tam tikras nervingumas, kurio pasėkoje kyla erzelis, ginčai ir nepasitenkinimas vienų kitais. Visuomenės organų struktūroje reikalinga tam tikrų pakaitų ir reformų, juose pačiuose trūksta naujų minčių ir ypač stokoja darbininkų. Ar visuomeniškumo principas nereikalautų iš sendraugių su konkrečiais šių reformų projektais ir jų efektingu vykdymu į visuomenę išeiti? Sakomės esą išėję ateitininkiškąją visuomeninio darbo mokyklą. Bet "diplomas" kabąs sienoje ir liks tik popieriaus gabalu, jei juo atestuojamos žinios nebus naudojamos. Kūrybinės energijos parodymo, *noro* — taip, noro — prisiimti *atsakomybę* ir *pareigą* lietuvių bendruomenė šaukte šaukiasi. Ar jos šauksmas liks tik balsas tyruose, atsakyti tegali sendraugiai ir ypač jaunieji sendraugiai. Ima baimė, kad patogiai sukurta šeimos gūžta ir dažnai tuščiaviduriai "socialiniai" įsipareigojimai sendraugį ateitininką yra nuo visuomeninio darbo atitraukę. Ir atitraukę — būkime atviri — ne todėl, kad jo šeimai visas dvidešimt keturias valandas per dieną reikėtų, bet dėl to, kad visuomeniniam darbui imama nematyti prasmės ir jį ima pakeisti savos pievutės kas šeštadienio popietę manikiūra. Jokiu būdu nesakau, kad sendraugių pievutės turi būtinai būti apžėlę, bet galvoju, jog balanso svarstyklės būtų kreiptinos į kitą pusę. Ar ne per dažnai visuomenės kviečiami pasiteisiname: "pirkau jungą jaučių ir turiu eiti jų apžiūrėti — laikyk mane išteisintu..."?

Prabėgomis į save pažiūrėjome. Žvilgsnis toli gražu nepilnas, dar daugiau proginis ir gal per daug niūrus. Bet spalvas norisi tirštinti, kad dėmesys būtų lengviau kreipiamas.

Arūnas Liulevičius, Chicagos ateitininkų seminare skaitytoje paskaitoje iškėlė klausimą ar tremtis yra palaima ar bausmė? Ir šį trumpą žvilgsnį norėčiau atremti į tremtį. Tremtis bus palaima, kol liksime tremtiniais. Ji virs bausme, jei tremtiniais būti nustosime ir virsime emigrantais. Tremtinio žymė mus lig šiol skyrė iš emigrantų masės. Ji įpareigojo, kaip prof. Juozas Girnius savo knygoje *Tauta ir tautinė ištikimybė* sako "...vertingai egzistuoti, o ne tik paprastai laike trukti." Ateitininkijai — nuo jaunučio iki žilagalvio sendraugio — ši vertinga egzistencija kaip ir turėtų reikštis tremties metą naudojant tautinės kultūros vertybių turtinimui. *Tik augdami lietuviškume lietuviškumo nenustosime.*

Ypač gi jaunasis ateitininkas šiandien turėtų mūsuose formuoti "plačiosios lietuvybės" savoką. Lietuvybės, kurią galėtume visam pasauliui su garbe demonstruoti. Tremtis suteikia mums galimybę mūsų lietuviškumą įvesti į visus gyvenimo aspektus, nes ji yra pagrindinė ir vienintelė mus atskirai apsprendžianti žymė. Tad visų mūsų pirminis uždavinis būtų ne vien tik lietuviais išlikti, bet platesnės apimties lietuviais tapti. Lietuvybės aruodas reikalingas pripildymo, nes laikas ir nuovargis, stagnacija ir "gera tik tai kas buvo, o ne visada tai ką mes šiandien sukuriame" galvosena jį yra aptuštinus. Mums yra tekęs nepaprastas ir istorijoje nepakartotas uždavinys principinio selektyvumo dvasioje pripildyti lietuviškumo aruodą. Nenoriu sutikti su teigimu, kad spręsti kas vertinga kas ne, tenka palikti istorikams. Istorikai tevertins mūsų sprendimus.

Šiais metais minime Maironio sukaktį. Neseniai išsitraukiau *Pavasario Balsus* ir jų puslapius vartant akin ir širdin krito Maironio jausminis susirūpinimas — jo "passion" — aplinkai. Ar nejaučiama pas mus kaip tik šio jausminio susirūpinimo stoka? Jausminio susirūpinimo, be kurio ne vienas didelis užsimojimas, nuo šeimos prado — vaikų į pasaulį atvedimo —, iki didžiųjų filosofinių sistemų sukūrimo, nėra įmanomas.

Ateitininkų užsimojimai — didys užsimojimai. Tad su visu širdies jautrumu, su visu jausmų gilumu, su visu proto aštrumu jiems privalome rūpintis ir juos vykdyti. *Jauskime,* kad į mūsų rankas sudėta ateitis. Tada Didysis Vadas, kurio vardu einame visa atnaujinti, suteiks mūsų rankoms stiprybės.

"ATEITIS" SKELBIA DAILIOSIOS LITERATŪROS KONKURSĄ

1) Konkursą rengia "Ateities" redakcija, premiją skiria jaunieji ateitininkai akademikai.

2) Jury komisiją sudaro: Aloyzas Baronas, Kazys Bradūnas, Česlovas Grincevičius, Aldona Šimaitienė ir Enata Skrupskelytė.

3) Konkurse yra kviečiamas dalyvauti v i s a s lietuviškas jaunimas.

4) Bus vertinama kūryba, atsiųsta "Ateities" redakcijai nuo 1962 m. sausio 1 d. iki 1963 m. sausio 1 d.

"Ateitis"
6540 So. Campbell Ave.
Chicago 29, Ill.

5) Bus vertinami visi darbai atsiųsti redakcijai, išskyrus, jei pats autorius praneš, kad siunčia tik žurnalui ir nenori konkurse dalyvauti.

6) Iš viso konkursui yra paskirta $1000. Suma bus padalinta šitaip:

Vyresniesiems, pradedant nuo kolegijos, už prozą pirma vieta — $200, antra vieta — $100.
Už poeziją: pirma vieta — $100, antra vieta — $75.

Jaunesniesiems, baigiant gimnaziją, už prozą pirma vieta — $100, antra vieta — $75.
Už poeziją: pirma vieta — $75, antra vieta — $50.

Už literatūrinės kritikos straipsnius: pirma vieta — $150, antra vieta — $75.

P a s t a b a: Konkurse negali dalyvauti autoriai, išleidę bent vieną savo kūrybos arba literatūros kritikos knygą.

Los Angeles
jaunučiai
iškylos metu
(Žiūrėk korespondencijų skyrių)
Nuotrauka: A. Polikaičio

KNYGŲ LENTYNA

Sako, kad dabar žmonės knygų neskaito: visi žiūri televiziją. Prieš dvidešimt penkerius metus buvo kalbama, kad žmonės knygų neskaito, nes visi sėdi kinuose. Juokas. Knygas šiuo metu skaito daugiau žmonių, negu bet kada. Knygų pasirinkimas milžiniškas, gi jos pigesnės negu bet kuriuo metu jų ilgoj istorijoj.

Kodėl taip yra? Juk žmonės šaukia, kad laiko neturi. Ar pats irgi dažnai sau nesakai, kad, va, norėtum daugiau skaityti, bet tos pamokos, pobūviai — vis nėra laiko. Matai, sakai dėl to, kad manai, jog knyga yra prabanga, tik malonumas. Iš tikrųjų yra kitaip: jei kūnas negyvens be duonos, tai dvasia sudžius be savo maisto — tiesos pažinimo. Dvasios maistą rasi knygose. Saldus tas maistas. Nėra nieko malonesnio, kaip puikią knygą skaityti. Juk žinai — yra knygų, kurių nenori iš rankų paleisti, pikta, kad reikia valgyti ir miegoti. Knygos yra vartai į kitus pasaulius: vaikščioji džiunglių takais, girdi vėjo ūžimą, arklių kanopų bildesį.

Yra knygų, kurios kaip saldainiai — skanu, bet nauda tik liežuviui. Yra knygų, kurios kaip ruginė duona — jose gyvybės syvai. Pagalvok truputį: atsiminsi knygų, kurios tavo gyvenimą pakeitė. Nebūtum jų skaitęs, būtum nykštuku pasilikęs.

Malonu skaityti! Malonu ir apie skaitytas knygas kalbėti. Nesibijok ir su draugais, ir su "Ateitim" apie jas pasikalbėti.

Nekartą girdėjai kalbant apie bendrąjį išsilavinimą. Girdi, pažiūrėk į Petrą Apuoką, štai kur išsilavinęs žmogus: viskuo domisi, apie viską gali išmintingai pakalbėti. Liūdna tau — sakai, Petras jau turbūt toks gimęs, toks gabumų maišas, kur čia tau su juo susilyginti. O klysti! Petras tik mėgsta skaityti, štai kur jo paslaptis. Ir tu gali būti kaip Petras Apuokas.

Nuo ko pradėti? Jau nutarei: reikia daugiau skaityti. Parsinešei knygą — nuobodi, antrą — miegas ima. Tiesiog nesmagu. Visuomet sunkiausia pradėti. Jei paskaitysi įdomią knygą, tai joje rasi paminėtą kitą knygą, gal patiks autorius, susidomėsi jo kitomis knygomis.

Tavo bibliotekėlei verta nusipirkti dvi pigias kišenines knygutes: *Good Reading"* (50 ¢, New American Library) ir *"The College and Adult Reading List"* (90 ¢, Washington Square Press). Antroji ką tik pasirodė, dar rašalu kvepia. Šios abi knygos tau pasiūlys, kurios knygos įdomios ir naudingos. Daugumą nurodytų knygų galima gauti kišeninėse laidose. Nusipirkęs šias knygutes, perversk ir pažiūrėk, ar daug siūlomų knygų būsi jau skaitęs. Greičiausiai atrasi ir negirdėtą autorių. Nenusimink, gyvenimas prieš akis. Gal per šias knygutes susipažinsi su autorium, kuris bus draugas visam gyvenimui. Pasaulyje yra daug knygų; jas dieną naktį skaitydamas visų negalėsi perskaityti. Rinkis tad pačias geriausias. Šios dvi padės tau jas išsirinkti.

TAVO KNYGŲ LENTYNOJ

Tremties dokumentai

Pasaulyje liejasi tautų išsilaisvinimo banga. Po pirmojo pasaulinio karo dvidešimčiai metų laisvės paragavo vidurio Europos tautos — jų tarpe ir lietuviai. Šiuo metu laisvę gauna Azijos ir Afrikos tautos. Mes gi švenčiame liūdną dvidešimt dvejų metų laisvės netekimo sukaktį. Kas dedasi tuose ledynuose už geležinės uždangos, kur pavasario dar nematyti? Daug sužinome apie gyvenimą Sovietų Rusijoj iš Barboros Armonienės knygos *"Leave Your Tears in Moscow"* (Lippincot, Philadelphia, 1961). Armonienė — Sibiro tremtinė, tik pernai po ilgų metų vyro ir dukters dėka atvykusi į Ameriką. Iš jos knygos sužinome, kas dėjosi 1948 metais ištremtiems į Sibirą. Knygos autorė pereina visą tremtinio kryžiaus kelią: stovykla, kalėjimai, sunkiųjų darbų vietos. Eina nuolatinė kova ne tik dėl išlikimo, bet ir dėl sūnaus, kuris komunistų auginamas.

Jei Armonienės knyga yra Sibiro tremties dokumentas, tai dr. Juozo Girniaus *"Tauta ir*

tautinė ištikimybė" (Į Laisvę fondas, Chicago, 1961) yra vakarietiškos tremties testamentas. Į šią knygą gal kada nors bus žiūrima ne tik kaip į įtautėjimo ir ištautėjimo analizę, bet ir kaip manifestą, kuris būrė mus visus, kurie buvome pradėję justi nuovargį. Apie šią knygą jau buvo du kartus rašyta "Ateityje". Lieka tik kartoti: imkim ir skaitykim!

Žmogaus su žmogumi ryšiai

Mūsų dienų pasaulis žmogaus su žmogumi santykiuose mato tik pyktį, vienumą minioje. Net ir žodžiai atbuko — meilė virto keiksmažodžiu. Jėga ir žaltiškas suktumas gerbiami taip, kaip ir Renesanso laikais. Tačiau niekuomet rašytojai tiek nesisielojo atrasti tų saitų, kurie žmogų prie žmogaus riša. Štai Stefan Anders apysaka *"Wir sind Utopia"*. Ispanijos civilinis karas; į seną vienuolyną atveža būrį belaisvių. Jų tarpe jūrininką. Jis — buvęs vienuolis, iš vienuolyno išstojęs. Grįžta į savo senąją celę, kuri jo dvasią priima kaip tėviškė. Jis blaškosi, norėdamas nudurti kalėjimo komendantą ir pabėgti, bet tai jau neįmanoma, nes ir jis nebe priešas, bet žmogus, kuris prašo jo, kaip kunigo, pagalbos. Frontas lūžta, belaisviai bus sušaudyti. Jis duoda viešą išrišimą, kai į jo nugarą pradeda skverbtis kulkosvaidžio bitės.

Santykį tarp vieno ir kito žmogaus, tarp Dievo sprendžia ir mūsų prancūziškai rašęs poetas Milašius. Savo dramoje *"Miguel Manara"* (O. V. de L. Milosz, Oeuvres Completes, Tome III; Libraire Les Lettres, Paris, 1957) žmogų atstovauja Don Miguel Manara, istorinis paveikslas romantikų Don Juano. Jis ieško aistros, kuri jį degintų, meilės, kuri niekad nesibaigtų, bet "kai aš atidariau akis, yra biauri vienumos diena, diena vienumos taip ilga, su vargše širdimi savo rankose, vargše lengva širdimi, kaip žiemos žvirblis" (19 p.). Iš purvo jį ištraukia meilė Girolamai, kurią mirtis iš jo čia pat atima. Manara skausmo nepakelia. Atėjęs prašyti kunigo pagalbos, išpažįsta: "Aš melavau. Tūkstantį kartų aš sakiau: aš myliu, kai mano visa širdis juokėsi piktu juoku. Melagis gali atšaukti, ką jis sakė; bet aš, kaip aš atšauksiu, ką aš pasakiau?" (59 p.) Kunigo žodžiai išplėšia iš Miguel Manaros nuostabų šauksmą Dievui: "Kas aš esu, kad galėčiau sakyti, kas Tu esi? Aš nesu tikras, aš neturiu teisės būti tikras išskyrus vienu dalyku: mano meile, mano meile, mano akla meile Tau... Aš esu miręs tarp mirusiųjų, kuriuos aš mylėjau,

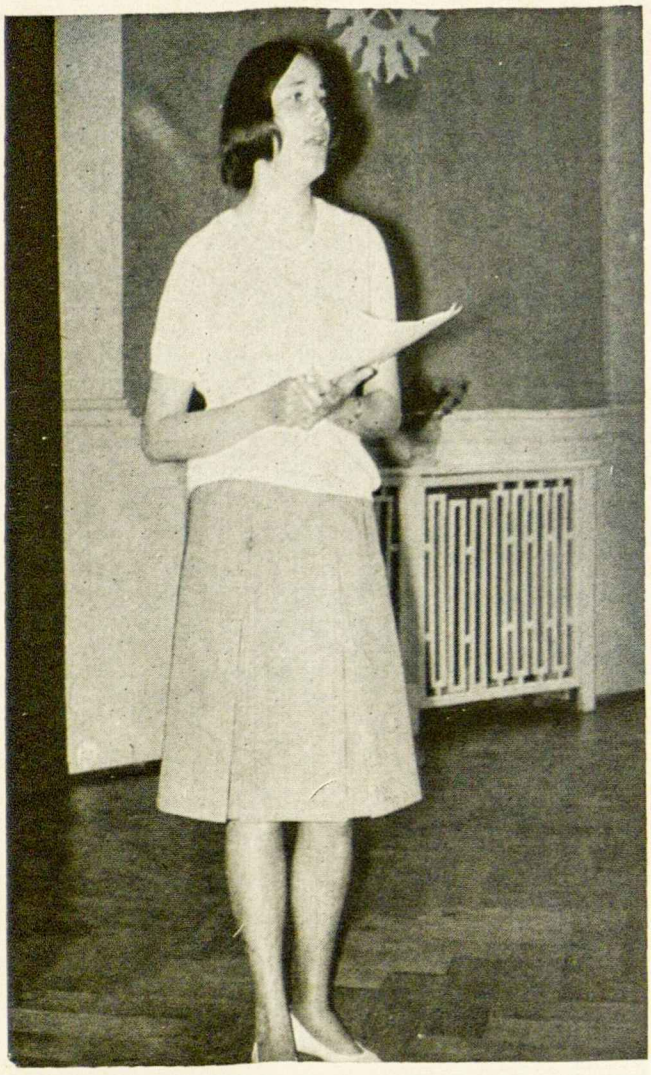

D. Lukšaitytė, Vasario 16 Gimnazijos at-kų kuopos sekretorė, deklamuoja B. Brazdžionio „Dievo Motinos Lopšinė".

Foto: H. Motgabienė

esu tik vardas, kuris pripildo smėliu gyvųjų burnas... Tavo didžioji meilė — mano vienintelė tikrovė. O ašaros! O amžinybės alki! O džiaugsme! Ak! Dovanok! Ak! Mylėk mane-" (71 p.).

Pro praūžusio antrojo pasaulinio karo, kuris atsidėjęs naikino tą, ko pirmasis nesuspėjo sunaikinti, žmogus žmogui tikrai tapo vilkas. Kelias žmogui į žmogų ieškomas Ernst Wiechert romane *"Missa Sine Nomine"*. Trys broliai, prūsų kilmės dvarininkai, grįžta į savo šeimos nuosavybę Bavarijoj. Sunkiausiai sužalotas jauniausias brolis Amadeus. Savo pavaldinio skundu įmestas į koncentracijos stovyklą. Tenai jis paliko savo žmogiškumą — turėjo nužudyti žmogų, kad kiti nemirtų. Jis grįžta tylus, kenčia tyliai. Jo dvasią gydo gamtos tyla; jis pasveiksta tik tada, kai prisiima atsakomybę už kitą žmogų —

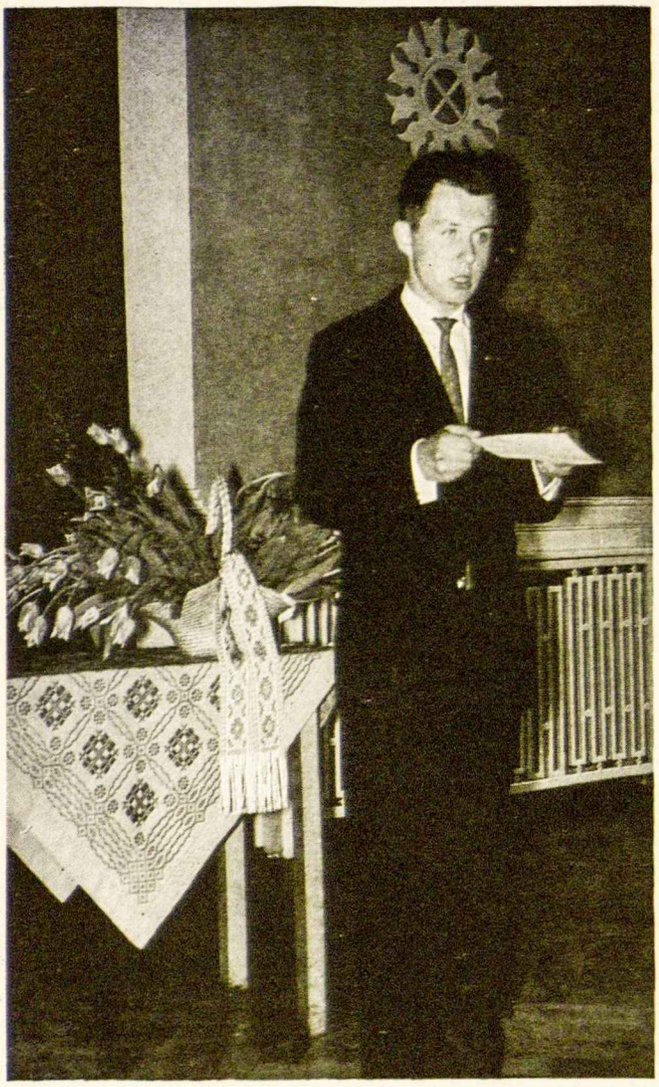

T. Jakumaitis, at-kų kuopos Vasario 16 gimnazijoj pirmininkas, skaito referatą. Foto: H. Motgabienė

girininko dukterį, kuri jį norėjo nužudyti. Romano vienas iš simpatingiausių veikėjų yra senukas lietuvis vežėjas, kuris iš senelių paveldėjęs atsakomybę už savo ponų gyvenimą.

Apie antrojo pasaulinio karo įvykius sukasi ir Morris West romanas *"The Devil's Advocate"* (Dell, 50 ¢). Puikus romanas — vienas iš tų, kuris turėtų išsilaikyti laiko srovėje. Ir čia nagrinėjama žmogaus atsakomybė už savo ir kitų gyvenimą. Monsinjoras Blaise Meredith žino, kad už kelių mėnesių mirs nuo vėžio. Savo viršininko skiriamas "velnio advokatu" tyrinėti tūlo Nerone gyvenimą, kuris keliamas kandidatu į šventuosius. Keistas iš kart žmogus Nerone. Dezertyras, partizanų sušaudytas už bendradarbiavimą su vokiečiais. Jo veidas keičiasi knygą skaitant. Jis pakeitė ne tik save, bet ir gyvenimą tų, kurie jį nužudė. Meredith pagaliau supranta Nerone paslaptį: jis pasiėmė savo artimųjų naštą. Meredith mirtis irgi pražysta pasiaukojimu.

Keturi autoriai kelia tą pačią mintį. Žmonių tarpusavio ryšiai kyla iš jų priklausymo tam pačiam kūnui. Žmogaus tikrasis ryšys yra meilė, nes meilė pasiima atsakomybę.

Žmogaus sąžinė

Harper Lee parašė knygą *"To Kill a Mockingbird"* (J. B. Lippincott, 1960) apie žmogaus sąžinę ir už ją gavo 1961 m. Pulitzer prizą. Našlys advokatas augina mažam miestelyje du vaikus, Scott ir Jem Finch. Jis paskiriamas ginti juoduką baltos mergaitės užpuolimo byloj. Visas miestelis jau pasmerkęs nekaltą žmogų. Juk niekad taip nebuvo, kad teismas išteisintų juodį! Atticus, klausydamas savo sąžinės, nesigaili jėgų atlikti savo pareigą ir laimi savo vaikų meilę, pasitikėjimą ir viso miestelio pagarbą.

Edwin O'Connor knyga *"The Edge of Sadness"* (Little, Brown and Co., 1961) nagrinėja paprasto kunigo sąžinę. Kunigo Kennedy istorija yra apie vidinę kovą su vienišumu, alkoholizmu, pareigos jausmu. Būdamas jaunas kunigas dirbo didelėj, klestinčioj parapijoj. Taip pasinėrė į pasaulietiškus darbus, kad atitrūko nuo Dievo ir pradėjo gerti. Nugalėjęs girtuoklystę, grįžta į seną miestą. Paskiria jį vyskupas mažos, mirštančios parapijos klebonu. Kunigas Kennedy jaučiasi čia laimingas. Tik jo pasąmonėje vis kyla klausimas, ar užtenka tik pačių būtiniausių pareigų atlikimo, ar ne jo pareiga yra su užsidegimu vesti žmones prie Dievo. Sukrėstas draugo aštrių žodžių dėl savo pasyvumo, kunigas Kennedy ryžtasi darbui.

Daug žmonių yra kasdienybės priblokšti, netekę gyvenimo džiaugsmo. Carson McCullers knygoj *"Clock Without Hands"* (The Riverside Press, 1961) parodo žmogų, kuriam gyvenimas nebeturi vertės. Tik kai daktaras randa pas jį kraujo vėžį, susidomi J. T. Malone savim, savo aplinka. Supranta, kad ne mirtis yra didysis pavojus, bet savęs praradimas gyvenime. Knygą paįvairina senas Teisėjas, kuris svajoja pasukti laikrodį šimtą metų atgal, jo anūkas Jester, Sherman Pew, jaunas su mėlynom akim, kuris kiekvieną minutę kovoja už lygybę.

Žmogus žino skirtumą tarp gėrio ir blogio. Tik ką jis pasirenka, nuo to priklauso jo laimė.

Nuotrupos iš sportinio gyvenimo

J. ŠOLIŪNAS

Negerai darome, kad tiek mažai domimės lietuviškuoju sportiniu gyvenimu. Šis mūsų nesidomėjimas atsispindi netik mūsų organizaciniame gyvenime, bet taip pat ir spaudoje.

Organizaciniame gyvenime, ypatingai vasaros stovyklose bei susirinkimuose, turime geras sąlygas sportinei veiklai. O tačiau labai retai kada nors susirinkimuose domimės sportu ir vasaros stovyklose sportinį aktyvumą paverčiame tik palaidu įvairiausių žaidimų išmėginimu.

Šitas mūsų sulepšėjimas sporto atžvilgiu atsispindi ir spaudoje. Netik, kad nerašome apie savo sportinę veiklą, bet nesugebame paminėti net pačių iškiliausių sportinių įvykių bei vardų. Kadangi Ateitis yra jaunimo žurnalas, o jaunimas sportu visados domisi, todėl ir šio žurnalo puslapiuose turėtų labai plačiai atsispindėti visas lietuviškojo sportinio gyvenimo veidas.

Neskaitydami apie lietuvišką sportinį judėjimą regimai užmirštame net ir žinomuosius sportininkus, o bendrai apie patį judėjimą prarandame net ir bendrinę sąvoką. Viliamės, kad ateinančiomis dienomis Ateitis nuolatos ir reguliariai turės žinių iš sportinio pasaulio.

Kas naujo šitame fronte?

Šiandien bent trumpai žvilgterėkime atgalios į praėjusių metų Š. Amerikos sportinę veiklą. Pažiūrėkime kas sportininkų laimėta ir kokie atsiekimai lydi bendrai visą sportininkų judėjimą.

Yra daug džiuginančių reiškinių, nors ir piktžolių nemaža. Bendras įspūdis: lietuviško judėjimo aktyviųjų sportininkų gretos smarkiai atjaunėjo. Į lietuviško sportinio judėjimo eiles įsijungė šio krašto mokyklinis jaunimas (netik Lietuvoje ar kitur užsienyje gimęs, bet taip pat ir čiabuvių lietuvių vaikai). Šio atjaunėjimo pasėka — kai kurių sporto šakų pakilimas, daugiau nedrausmės, mažiau pagarbos autoritetui ir organizacinės veiklos nusmukimas.

Tam tikrose sporto šakose, dėka amerikiečių įtakos, žaidimo klasė žymiai šoktelėjo. Savo tarpe turime krepšininkų, kuriuos negėda būtų pasiųsti net ir į tarptautinius susitikimus. Visa eilė mūsų krepšininkų žaidžia įvairių kolegijų rinktinėse. Beto didžiulis paūglių būrys jau įsitvirtino ir gimnazijų komandose. Didžiosiose lietuvių kolonijose dalyvaujama lietuvių vardu įvairiose mėgėjų lygose.

Jeigu krepšininkais, kaip paskirais individais, ir galime didžiuotis, tai girtis komandinėmis krepšininkų pasekmėmis — negalime. Yra labai svarbi viena priežastis, kliudanti sklandesniam komandiniam aktyvumui. Šio krašto sportinis gyvenimas atima iš aktyvaus sportininko visą laisvalaikį. Jei jis nori išsilaikyti savo mokyklos rinktinėje, jis turi pamiršti visokias kitas veiklas. Taip, kad geram lietuviui krepšininkui patekus mokyklos rinktinėn nebelieka laiko lietuviškam veikimui. sporto drausmė **neleidžia** atstovauti kitą sportinį vienetą (čia daugiausiai lemia baimė, kad rinktinės dalyvis nesusižeistų). Vadinasi, lietuvis krepšininkas, pakilęs iki šio krašto mokyklinio žaidimo lygio, labai dažnai parandamas lietuviškam sporto aktyvumui. Užtat mūsų geresniųjų krepšinio vienetų

Omahos moksleivių ateitininkų įžodis. Iš k. į deš.: MAS centro valdybos pirmininkas J. Račkauskas, globėja Vida Ribokaitė, A. Vingelytė, J. Vasiliauskaitė, R. Smailytė, M. Burdžiūtė, V. Kuncaitytė, K. Jonykaitė ir P. Jonyka, Kun. J. Tautkus skaito įžodžio tekstą.

K. L. Musteikio nuotrauka

VASAROS STOVYKLOS

Jaunučių — Birželio 24 iki liepos 7 — Dainavoje, 15100 Austin Rd., Manchester, Mich.

Moksleivių ateitininkų — Liepos 7 iki liepos 22 d. — Kanadoje — New Wasaga Beach, Ont., Tėvų pranciškonų stovyklavietėje. Registruotis — Franciscan Fathers, 32 Rusholm Pk. Grs. Toronto, Ont., Canada.

Moksleivių ateitininkų — Liepos 22 iki rugpiūčio 4 — Dainavoje.

Ateitininkų sendraugių — Rugpiūčio 12 iki rugpiūčio 18 — — D a i n a v o j e —

Moksleivių ateitininkų — Rugpiūčio 19 iki rugsėjo 1 d. — Kennebunkport, Me. Rytų apygardos kuopoms. Registruotis adresu: A. Vainius, 508 Cleveland St., Brooklyn 8, N.Y.

Vokietijos ateitininkų — Rugpiūčio 21 — 27 d. K o e n i g s t e i n e.

Studentų ateitininkų — Rugpiūčio 25 iki rugsėjo 9 — Dainavoje.

gretose neretai matome vardus, kurių viso sezono vardų niekur neužtikome. Tai iškilieji krepšininkai pavogti iš mūsų gyvenimo.

Nors ir kliudomi tokių neigiamybių visdėlto pereito sezono metu mūsų sportiniame gyvenime turėjome keletą prošvaisčių, kurias suteikė judresnieji vienetai. Šių metų krepšinio pirmenybėse, vyrų klasėje trečią kartą iš eilės meisteriu tapo Waterburio Gintaras. Šio vieneto stiprybė čiagimiai krepšininkai. Tai vienetas vertas ir meisterio vardo ir mūsų pagarbos. Turime ir kitur iškilių komandų. Minėtinos Chicagos išdidžioji (jos nelaimei) Neris, kurios eilėse yra visa eilė kolegijos žaidėjų. Tvirta yra Toronto Aušra bei Chicagos jaunasis Aras (mums gerai žinomo P. Žumbakio nuopelnas). Clevelando Žaibas irgi nepėsčias, bet krepšininkai nelabai tvirtai suorganizuoti.

Kas gero kitur?

Būdavo seniau mūsų tinklininkai antroji kamuolio žaidimo stiprybė. Deja, čia paskutiniais laikais žiauriai smukta. Dabar teturime tik trejetą vienetų (Chicaga, Clevelandas ir Detroitas), kurie dar domisi šia sporto šaka. Kiti — su tinkilinio tinklais, atrodo, išėjo žuvauti. Užtat ir visas tinklinio judėjimas labai jau "fishy". Betgi ką turime ir kas dar bepaliko —geri. Chicagos Neris — dirba ir jau spėjo prisiauginti visą būrį moteriško elemento. Gaila, kad vyrai susirenka tik prieš rungtynes su Clevelando Žaibu. Tačiau mūsų iškiliausias tinklinio vienetas yra visdėlto Clevelando Žaibo moterys. Tai visais atžvilgiais (žaidimu, elgsena, apranga, sportine elgsena ir vadovavimu) yra vinas iškiliausių mūsų sportinių vienetų. Jos savo aktyviu dalyvavimu amerikiečių pirmenybėse yra daugiau turbūt žinomos vietinei publikai, negu mums.

Žaidimai ant stalų

Na ir trečiasis mums žinomiausias salės žaidimas, žinoma, yra stalo tenisas, kuris paskutiniu laiku rodo vis daugiau ir daugiau atgimimo žymių. Nors ir sakoma, kad stalo tenisininkų aktyvumas yra pats ilgiausias (esu matęs gerą amerikietį stalo tenisininką apie 70 metų amžiaus!), tačiau kažkodėl (trūkumas išsiauklėjimo?) mūsų stalo tenisininkai dažniausiai išeina "pensijon" sulaukę vos 40 metų. Gi iki paskutinių metų mažai ir prieauglio teturėta. Taip, kad atsirado tuštuma. Malonu, jog pagaliau susiprasta ir dabar, įtraukiant vis daugiau jaunimo, šioji spraga pamažu užpildoma. Čia ir vėl savo aktyvumu ir bendrai žaidimo klase visa galva augštesni yra Toronto vytiečiai. Jie savo tarpe turi geriausius stalo tenisininkus (Sabaliauskaitė, Kasperavičiūtė, Gvildys, Nešinskaitis, Vaičekauskas ir kt.). Iš kitur pirmaujančiųjų tarpe randame Kleizą ir Čerekienę iš Chicagos bei brolių Kavaliauskų trijulę iš Omahos.

Piktžolės sporto dirvoje

Nėra abejonės, kad didžiausioji piktžolė yra trūkumas organizuotumo. Minėtasis jaunimo antplūdis sportinėn veiklon mūsų sportiniam organizuotumui nepadėjo (išimtis Chicagos Aras).

Trūkumas drausmės, nepaisymas autoriteto tai vis piktieji šašai, kurie kliudo visai veiklai. Veltui yra vyriausios sporto vadovybės pastangos, veltui yra dažnai tiesiog neįtikėtinas sporto darbuotojų pasiaukojimas, nes vadovybė prieš nedrausmingumą neturi kovai priemonių, o dažnas atlyginimas sporto darbuotojui — pajuoka.

Stebint sportinį judėjimą iš šalies atrodo, kad minėtiems piktšašiams vaistų nėra. Šitoji liga tėra išgydoma tik kiekvieno sportininko sąmoningu sportinės idėjos supratimu. Atrodo, kad netik mūsų, bet ir bendrai šio krašto sportuojantis jaunimas, yra nukreiptas, arba pats pasinešęs, tapti tam tikros sportinės šakos kalviu. Trūksta bendrojo sportinio išsilavinimo, idėjinio susipratimo. Pasėka — turima gerų vienos šakos sportininkų, bet nebėra tikrųjų sportininkų. Ar tai tik nėra specijalizacijos įtaka? Gi kol neturėsime kultūringo sportininko, tol dejuosime ir dėl organizacinės nesantvarkos.

Verta būtų užsiminti ir apie kitas sporto šakas, tačiau tai paliksime kitam kartui.

5

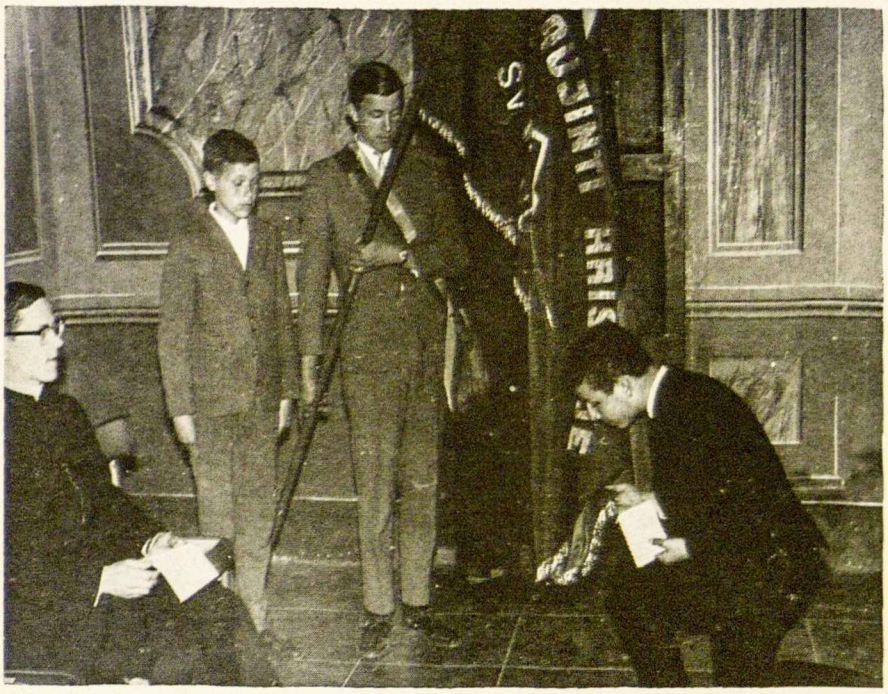

Castelnuovo ateitininkų įžodis. — Antanas Mickevičius 1962 m. gegužės 27. Foto: Vyčius

BĖGIMAS - NAUDINGAS SPORTAS

Žmonės, matydami bėgikus treniruojantis aikštėse, parkuose, ar net kai kuriais atvejais net gatvėse, nesupranta ko jie nori tuo atsiekti. Šitoks klausimas reikalauja atsakymo, plaukiančio iš šį sportą pamilusio žmogaus, nes tik jis giliai apmąstęs ir apsprendęs galėtų suprasti bėgimo naudą. Bet ir jam, labai gerai save suprantačiam, vargu, ar pasisektų sėkmingai perteikti visas savo mintis tokiam žmogui, kuris galvoja, kad visa, ką sportas duoda yra garbė.

Esu su bėgimu arčiau susipažinęs, tai bandysiu čia paaiškinti, kodėl bėgikai taip savo sportą myli. Nors čia kalbėsiu tik apie bėgimą, galvojau kad daug išvadų tiks ir dėl kitų sporto šakų.

Atrodo, kad bėgimas savyje daug naudos neturi. Nebėgiojančiam žmogui bėgimas atrodo toks pat nenaudingas dalykas, kaip man, nelipančiam į kalnus, atrodo, nebūtų naudos siekti snieguotas viršūnes, rizikuojant savo gyvybe, ar pan.

Viena iš geriausiai žinomų priežasčių bėgime yra garbės atsiekimas, nugalint priešą. Šitas rezultatas pasiekiamas po ilgo, atkaklaus darbo, ir todėl klaidinga galvoti, kad pageidaujamas laimėjimas atsiekiamas be jokio treniravimasi.

Bėgimo pasėkoje jaunuolis užgrūdina savo kūną: pats jaučiasi sveikas, turi stiprią sveikatą, nuovargis galutinai pašalintas. Šitokia savijauta visad nuteikia prasmingam darbui. Yra išaiškinta, kad sportininkai gyvena ilgiau už tuos, kurie nesportuoja.

Sportavimas suteikia žmogui tvirtą charakterį: išmoksta tikros ištikimybės savo komandai kovoje prieš priešą. Šita ištikimybė įgyta sporto aikštėse lydi žmogų visą gyvenimą.

Šitie trys dalykai: garbės atsiekimas, kūno užgrūdinimas, charakterio įgavimas yra trys geri bruožai įgijami bebėginėjant. Bet tokius pat bruožus galima įgyti besportuojant kitoje sporto šakoje.

Yra tikriausiai kitų priežasčių dėl kurių žmonės užsiėmineja bėgimu. Svarbiausia, mano nuomone, būtų ta priežastis, kad bėgikas išmoksta daug apie save (nebėginėjančiam tai bus sunku suprasti).

Varžybų metu susitikus su priešu, yra bandoma kovoti visomis išgalėmis: nekreipiant dėmesio į kylančius skausmus, bandant laimėti prieš priešą arba pralaimėjus jam, laimėti prieš save. Mat, nevisada pralaimėjus priešui, esi galutinai nugalėtas. Naudojant visas savo jėgas ir nelaimint, esi teisus savo sąžinėje jog darei viską ką galėjai ir nepralaimėjai bent pats sau. Tai yra svarbus bruožas, kai bandai kovoti visu savo stiprumu, kurį Dievas yra davęs.

Pasidavimas be gero pasipriešinimo būtų lyg ir nedalyvavimas kovoj. Šitas įprotis vėliau pasireiškia gyvenime, bandant atsiekti užsibrėžto tikslo ir paliekant jį neįgyvendintu dėl sutiktų sunkumų.

Kasdieninėse bėgimo treniruotėse yra gera proga apie save ką nors naujo išmokti: gali pamatyti savo silpnumus, juos pažinti, ir bandyti nuveikti.

Pavyzdžiui, paimkime studentą, kuriam patinka retkarčiais gerai nugerti. Jis žino, kad restoranas yra ta vieta iš kurios jis negali grįžti blaivus, ir todėl ant rytojaus turi nepavydėtinų pasekmių.

Iš savo patyrimo galiu pasakyti, kad daugumas ilgų distancijų bėgikų negeria. Jie negeria todėl, kad alkoholis gali greitai pakenkti ilgai siektiems rezultatams.

Taigi, kaip jau minėjau, yra keturios priežastys, dėl kurių verta bėginėti. Svarbiausia būtų ketvirtoji priežastis — pažinimas savęs.

Truputį pagalvojus, mes pamatysime, kad smarkiai kovoti prieš save kiekvieną dieną nereikia ir neįmanoma. Tokia kova turi vykti vieną ar du kartus savaitėje, kada nėra arti numatytų varžybų. Prieš varžybas patariama dažniau šitaip treniruotis, nes ir pačių varžybų metu tada bus lengviau.

Sunku nesportuojančiam žmogui suprasti, kodėl reikia treniruotis, kada nėra arti numatytų varžybų. Mano nuomone, treniruotės padeda prisipratinti prie kovos, kuri nors ir negreitai bus. Po šitokios treniruotės daug geriau jautiesi fiziniai, ir turi daugiau vilčių laimėti.

Bėgime, kaip ir gyvenime, reikia siekti savo tikslo, nekreipiant dėmesio į tuos, kurie bando pašiepti tave. Taigi, tie kurie iš jūsų praktikuojate bėgimą, nekreipkite dėmesio kai treniruojantis išgirstate pašiepiančius žodžius, kaip pavyzdžiui, "nusipirk sau arklį", arba bando patikrinti, paspausdami mašinos signalą, kiek aukštai gali iššokti į orą.

Nesvarbu, kad bėgimas yra sunki sporto šaka, bet prie jo pripratusiems jis teikia daug malonumų. Praktikuojantieji tą sportą, nepabūkite sunkumų, nes kai priprasite, tai nerasite jį pakeičiančio sporto.

Stasys Ripskis

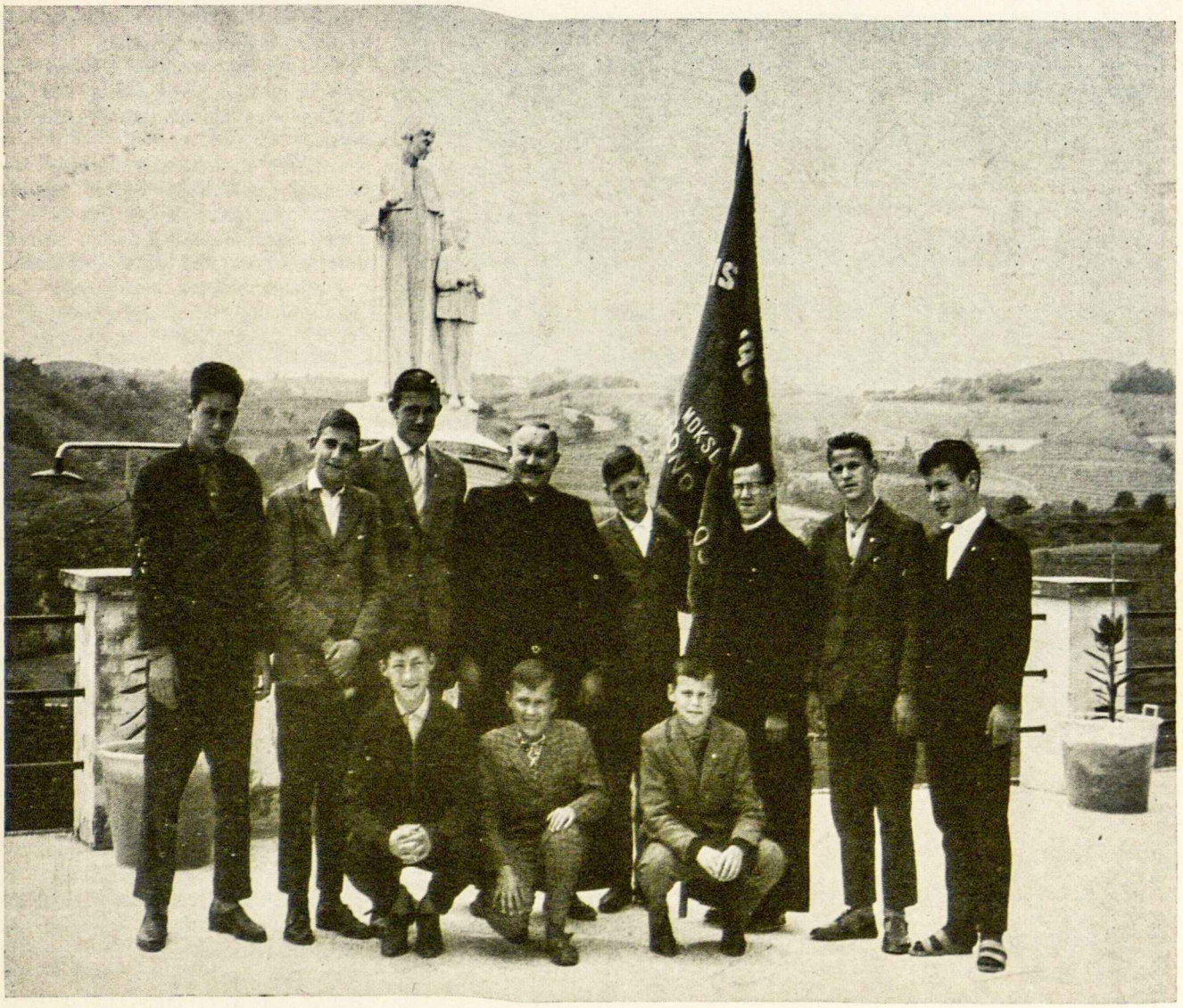

Castelnuovo ateitininkai po įžodžio 1962 m. gegužės 27 d.

Foto: Vyčius

BALTIMORĖ

Baltimorės Stasio Šalkausko moksleivių kuopa su nauja valdyba šį pusmetį pasirodė gana veikli. Čia svarbesni įvykiai trumpai:

Apie mums labai artimą segregacijos - integracijos problemą skaitė referatą moksleivis Raimundas Jančiaras. Po to kilo daug klausimų, kuriuos su mūsų dvasios vadu kun. Pugevičium bandėme išsiaiškint.

Krikščioniškos meilės diskusiją, pravedė kun. Pugevičius. Suradome daug atvėjų, kuriuose turėtume parodyti šią artimo meilę.

Per atvelykį sveikinom mūsų dvasios vadą gimtadienio proga. Buvo užsakytos šventos Mišios jo intencijai.

Referatas "Komunizmas ir religija", skaitytas moksleivio Romualdo Kalinausko, paragino daugeliui pareikšt savo nuomonę.

Naują valdybą sudaro: pirmininkas — Eimutis Radžius, vice-pirmininkė, iždininkė — Nijolė Dūlytė, sekretorė — Vitalija Noreikaitė, korespondentė — Vėjūnė Svotelytė.

Vėjūnė

CHICAGA

Kun. A. Lipniūno kuopos šventė

Kun. A. Lipniūno kuopos šventė įvyko š. m. birželio 2 d. Šventės iškilmėms rūpestingai vadovavo Laima Bačinskaitė. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti kun. J. Kidykas, p. P. Narutis ir stud. J. Račkauskas. Programą pradėjo Rimantas Šarka, buvęs kuopos "diktatorius", su atsisveikinimo žodžiu senos valdybos vardu. Jis susirinkusius supažindino su naujai išrinkta valdyba, kurią sudaro: pirm. Vacys Šaulys, vicepirm. Laima Bačinskaitė, sekr. Jūratė Juozevičiūtė, ižd. Romas Sakadolskis ir socialinių reikalų vedėja — Zita Acalinaitė. Po J. Račkausko naujų narių pasveikinimo ir kun. Kidyko žodelio apie šių dienų jaunimą P. Narutis papasakojo apie kun. A. Lipniūno pasiaukojimą ir rūpestį kitiems tuo metu, kai skirtumas tarp žmogaus ir žvėries beveik neegzistuoja. Nauji nariai, gražiai egzaminams paruošti A. Norvilos ir juos išlaikę bei gavę juosteles su ženkleliais, buvo priimti kuopos nariais, viešai įteikiant jiems po gvazdiką. Naujosios valdybos pirmininkas ir socialinių reikalų vedėja atsisveikino su abiturientais, įteikdami kiekvienam po rožę. Dviem abiturientams teko atsisveikinti su kuopa, į kurią jie ką tik tą patį vakarą įstojo kaip nauji nariai. Danguolė Prišmantaitė kartu su Augustinu Juodvalkiu perskaitė abiturientų paskutinį testamentą. Po šventės buvo jaunimui proga pasilinksminti — šokiai.

Kristina Grabauskaitė

MAS pirmininkas J. Račkauskas su Lipniūniečiais Chicagoje

DETROITAS

Detroito Lietuvių Karaliaus Mindaugo Moksleivių Ateitininkų metinė šventė įvyko balandžio 27 d. Dainavos stovykloje.

Šventas Mišias laikė ir pritaikytą pamokslą pasakė kunigas daktaras Celiešius. Pamaldose dalyvavo moksleiviai at-kai su kuopos vėliava, būrelis studentų, sendraugių ir svečių.

Po mišių visi susirinko iškilmingam posėdžiui. Posėdį pravedė kuopos pirmininkas, Kazys Jankauskas. Sugiedojus tautos himną į garbės prezidiumą buvo pakviesti šie asmenys: kun. dr. Celiešius, dr. Adolfas Damušis, Birutė Miniataitė, Juozas Mika, ir Vytenis Damušis. Kiekvienas iš jų tarė žodį, sveikindami ir reikšdami moksl. ateitin. daug prasmingų linkėjimų ir minčių.

Nario įžodį davė šie kandidatai: Daiva Bajorūnaitė, Rita Bironaitė, Irena Butkutė, Antanina Čiunkaitė, Indrė Damušytė, Rita Garliauskaitė, Vytautas Kutkas, Violeta Majauskaitė, Vytautas Polteraitis ir Eugenijus Rutkauskas. Iškilmingoji dalis baigta Ateitininkų himnu.

Meninę dalį paruošė ponia Jadvyga Damušienė. Vaidinimas įscenizavo paprastą kuopos susirinkimą, kuriame dalyvavo visi moksleiviai ateitininkai. Danutė Polteraitytė paskaitė trumpą pasaką. Daiva Bajorūnaitė daklamavo Maironio, "Jūratė ir Kastytis." Indrė Damušytė paskaitė savo kūrinį "Audra". Arūnas ir Jūratė Kutkai kartu su Vytautu Polteraičiu pasirodė trumpoje pasakėčioje. Violeta Majauskaitė ir Ona Valytė pianinu paskambino. Vytautas Petrauskas išpildė keletą dalykėlių akordeonu. Irena Buitkutė paskaitė išverstą iš anglų į lietuvių kalbą kūrinėlį "Valsas". Pabaigai, palydint akordeonu, Danguolė Majauskaitė padeklamavo Kazio Inčiūros "Tėviškę".

Po meninės programos ateitininkai kartu su svečiais pasivaišino. Pietus paruošė ateitininkų mamytės. Vaišių metu visi linksmai pasišnekėjo ir smagiai padainavo. Tik vakarop palikom mielą "Spyglį"; "Dainava" skendėjo pavasario žalume pasiruošus sutikti stovyklautojus.

Danguolė

LOS ANGELES

Jaunių iškyla į kalnus

Los Angeles jauniai ateitininkai, vadovaujami mūsų vadovų p.p. Palubinsko, Polikaičio ir Gliaudžio, išvykome popietei į kalnus. Pakeliui sustojome krautuvėje nupirkti maisto, nes kalnuose galima greitai išalkti.

Nuvažiavę į vietą šiek tiek pažaidėme ir tuomet ėjome pasivaikščioti. Bevaikščiodami suradom daug didžiulių konkorėžių. Juos suslėpėm po medžiu kad grįždami galėtume pasiimti, o patys nuėjome toliau. Visą laiką ėjome paupeliu ir kai ištroškome — sustojome atsigerti, nes vanduo buvo tyras ir tinkamas gėrimui.

Kiek paėjėję susėdome ir pasikalbėjome apie Lietuvos gamtą. Taip pat mėginome atpažinti keletą rūšių akmenų.

Grįštant pastebėjome upėje didelių akmenų, per kuriuos tekėdamas vanduo ir krisdamas žemyn sudarė labai gražų reginį. Priėjome arčiau pasigrožėti tuo nuostabiu gamtos reginiu.

Pradėjus vėl eiti pastebėjome daugiau didelių ir gražių konkorėžių. Mergaitės susigundė dar daugiau jų pasirinkti. Tačiau norėdamos parodyti savo moterišką silpnybę jos apkrovė tais konkorėžiais p. Polikaitį ir jam teko juos tempti iki galo.

Grįžę prie savo daiktų pasijutome, kad esame pavargę ir išalkę. Tuomet kepėme dešreles. Pasistiprinę vėl pajutome naujų jėgų ir pradėjome žaisti.

Bežaidžiant laikas prabėgo labai greitai. Reikėjo važiuoti namo, nors ir buvo gaila palikti tą gražią vietovę. Namo grįžome linksmi ir dėkingi savo vadovams už tokią gražią iškylą.

Kazimieras Domkus

NEW YORK

Sausio 29 d. įvyko New Yorko Draugovės mėnesinis susirinkimas, kuriame Tėvas Gidžiūnas supažindino narius su visuotiniais Bažnyčios susirinkimais. Ši tema šiuo laiku yra labai aktuali, kadangi šiais metais įvyks vienas iš tų susirinkimų, kurio tikslas bus Bažnyčios susivienijimas. Tėvas Gidžiūnas įdomiai paaiškino ne vien šių susirinkimų tikslą, bet ir jų istoriją nuo Šv. Petro laikų.

Sekančią savaitę, sausio 30 d. draugovę aplankė keturi Centro Valdybos nariai. Buvo vėl sušauktas susirinkimas, kuriame dalyvavo nuostabiai daug narių. Stasys Rudys paragino gyvesniam narių bendradarbiavimui su valdyba. Šia proga pirmą kartą Draugovę aplankė Federacijos Vadas — prof. Sužiedėlis. Jisai ragino narius vengti plintančios filosofijos, kuri ieško tiesos, bet vengia ją surasti. Studentai ateitininkai turėtų stipriai įsigyventi į savo ideologiją ir apsiimti visas pareigas, kurias šis tiesos suradimas jiems uždeda.

Entuziastiškai nusiteikusi valdyba, po Centro Valdybos apsilankymo, pradėjo planuoti jau seniai numatytą susirinkimą su Philadelphijos Draugove. Jisai nuostabiai gerai pavyko, vasario 23 d., vieno kolegos namuose New Jersey. Šia proga net iš Washingtono atvažiavo Algis Lukas su svarbia ir įdomia paskaita. Jam duota tema buvo — "Lietuvos ateitis ir mes". Kolega Lukas sumaniai visus įtraukė į disku-

sijas, net flegmatiškiausius narius. Po šio susirinkimo įvyko abiejų valdybų bendras posėdis, kuriame buvo aptarta pavasarinė draugovių šventė ir numatytas Finis Semestri. Vakaras nuotaikingai buvo užbaigtas ne vien vaišėmis, bet ir šokiais. Tikimės, kad tokios rūšies susirinkimai bus sušaukti ateityje dažniau.

V.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS NEW YORKE

Gegužės 13 d. teko buvoti Marijos Pečkauskaitės New Yorke moksleivių ateitininkų ruoštame Motinos Dienos minėjime.

Programą gražia lietuvių kalba ir su humoru pravedė kuopos pirmininkas Vytautas Radzivanas. Mamytėms gėles įteikė jų pačių vaikučiai su meilingais bučkiais. Po to sekė dr. A. Šlepetytės gana išsami ir įdomi paskaita, nušvietusi lietuvės Motinos reikšmę šeimoje, visuomenėje ir politikoje, kaip senovės garbingoje Lietuvos praeityje, jos nepriklausomybės gyvavimo laikais, taip pat ir dabar išeivijoje, ir vargstančioje Lietuvoje ar Sibiro taigose.

Po to sekė meninė programa, kuri, reikia pasakyti, buvo skoninga ir įdomi. Visvaldas Gerdvilis smuiku pagrojo Paderevskio "Minuetą", jam pianinu pritarė Vytautas Radzivanas. Po jų Elvyra Ragažinskaitė skaitė "Našlaitės žodžiai mirusiai motinai", toliau sekė Violetos Gerdvilytės "Laiškas mano mamytei". Abi mergaitės skaitė gana dailiai. Dar paskambino pianinu Vytautas Radzivanas, Talat-Kelpšos "Mano sieloj šiandien šventė". Ir po to Aušra Kregždytė ir Petras Vainius paskaitė vieną kūrinėlį. Skaitymas buvo vykęs ir nevieną prajuokino, kaip vargšas tėvas plušo visą dieną su keturiais vaikais.

Po to antroje programos dalyje buvo vaidinimas: Marijos Ramūnienės "Miela motinėle, kur gi esi tu?" Vaidino jaunučiai ir vidutinieji moksleiviai ateitininkai. Vaidinimas buvo gana vykęs. Vaikai pasirodė drausmingi, jų lietuvių kalba neiškraipyta. Ypatingai gerai buvo atliktos pagrindinės rolės: Audronės — Karilė Baltrušaitytė, Marytės — Marytė Sandanavičiūtė, Daliaus — Petras Sandanavičius.

Dekoracijos taip pat buvo pieštos ateitininkės moksleivės Laimos Minkūnaitės.

Visas vaidinimas buvo vykęs, žinant, kad buvo įvykdytas su nepilnom 3 repeticijom.

Motinos dienos minėjimo popietis paliko labai gerą įspūdį. Linkėčiau ir toliau moksleiviams ateitininkams nepasiduoti ir ruošti tokius minėjimus, kurie atrodo New Yorke kažkodėl baigia nykti. Linkiu ištvermės globėjoms, kurios pačios būdamos motinos, stengiasi mokyti. Garbė New Yorko moksleiviams ateitininkams ir tėvų komitetui, o ypatingai A. Radzivanienei ir M. Navickienei, kurios tą vaidinimą suruošė.

Tik gaila kad sendraugiai į ruošiamus parengimus nesilanko. Parengime buvo visokių pažiūrų žmonių.

Dalyvis

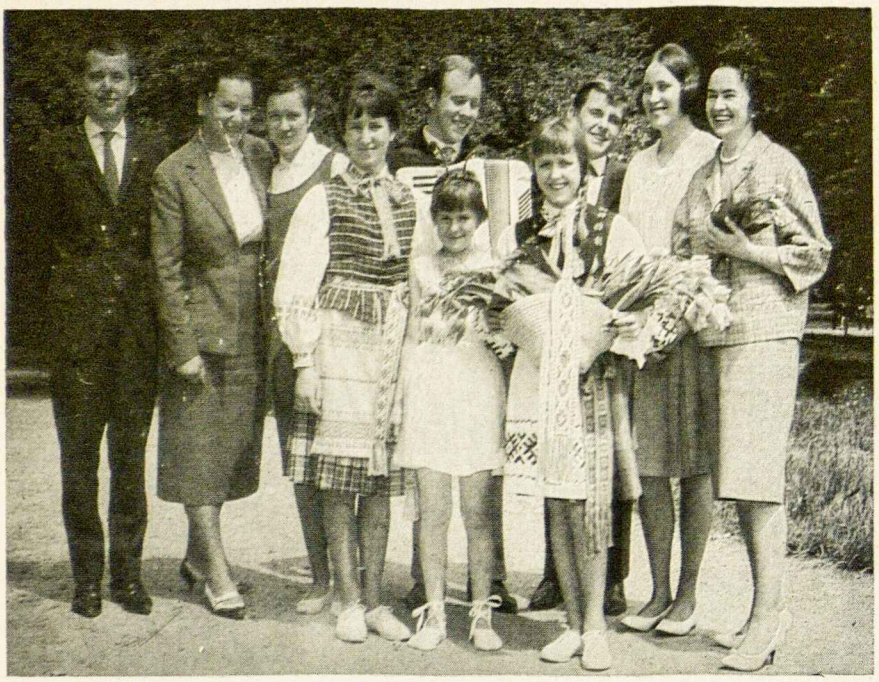

Prisidėję prie Motinos dienos programos išpildymo Vasario 16 gimnazijoj. Iš d. į k.: p. E. Tamošaitienė, D. Lukšaitytė, St. Gujėnas, L. Bajerytė, K. Nikolajėraitė, R. Baliulis, J. Jurkšaitė, R. Tamošaitytė, p. H. Motgabienė, T. Jakumaitis.

SYDNEY (Australija)

PAGERBTOS MOTINOS

Jau tapo tradicija, kad Sydnejuje Motinų Pagerbimą kasmet ruošia ateitininkai ir skautai, vadovaujant šių organizacijų dvasios vadui kun. P. Butkui. Tačiau savaitgalio mokyklų mokiniukai, kaip geri, savo mamytes mylintys, vaikučiai taip pat uoliai prie minėjimo prisideda, o šiais metais į V. 13 d. minėjimo programą įsijungė ir teatrinis ansamblis "Švyturys", duodamas 3 tautinius šokius. Iš visako buvo matyti, kad jis buvo pasiryžęs "nunešti" jaunesniųjų ateitininkų tautinių šokių šokėjus. Tačiau mūsų jaunučiai nemano pasiduoti. Jie taip šauniai "sudrožė" Šustą ir Kalvelį, kad net mamyčių veidai pradėjo šviesti iš džiaugsmo... Šie šaunieji šokėjai yra: A. Intaitė, R. Kondrackaitė, L. Laukaitytė, K. Laukaitis, A. Mišeikaitė, V. Pužaitė, A. Pužas ir R. Slavėnaitė. Šokių mokytoja A. Laukaitienė, akordeonu grojo V. Pužas. O dabar vėl neaišku, ar jaun. at-kai tik nebus su daina dar geriau pasirodę ir už taut. šokius. Jie taip graudžiai ir jautriai pradėjo "Lietuva brangi". Šią baigę, gyvai, maršiškai "Kur lygūs laukai", "Už Raseinių ant Dubysos" ir dramatiškai, išgyventai "Diemedžiu žydėsiu" (muzika kun. P. Butkaus). Ir dar būtų dainavę, bet... čia stop! Paaiškinsiu: būtų dainavę antrą paties dainų vadovo kun. P. Butkaus sukurtą (ir žodžiai ir muzika) "Kaip obelis, mamyt, palinkus". Būtų dainavę gražiai, su dviem solo partijom, su niūniavimu... Bet nedainavo. Kodėl? O dėl to, kad šios puikios ir labai populiarios (manau, ją Amerikoj taip pat žinot) dainos autorių "nunešė" skautės. Jos pirmos išėję į sceną taip pat puikiai, su niūniavimu, pridėdamos dar ir melodeklamaciją, žavėjo mamytes. Autorius (gal taip pat sužavėtas) turėjo nusileisti...

Be to, teko gėrėtis labai gera jaun. at-kės V. Pužaitės deklamacija "Mamytei mano" ir vyr. ateitininkės I. Gintalaitės paskaita — Žodis mamytėms.

Visą Motinos Dienos minėjimą sklandžiai ir rūpestingai pravedė kun. P. Butkus.

M. M. Slavėnienė

Na, po susirinkimo reikia ir padainuoti. Foto: T. Jankauskas

ITALIJA

8-oji Castelnuovo Ateitininkų šventė

Šiemet Castelnuovo at-kai stengėsi kiek iškilmingiau atšvęsti metinę šventę, sujungdami ją su Maironio minėjimu.

Pas mus švenčių paruošimas yra tikrai sunkus, ypač gegužės mėnesį, kuomet šventės viena šalia kitos ir visoms reikia laiko. Dabar dar prisidėjo Įstaigos dešimtmečio paminėjimas, o tuo tarpu egzaminai čia pat...

Paskutinį gegužės mėn. sekmadienį graži At-kų vėliava pamaldose užėmė vietą presbiterijoj, o kuopos nariai pirmuose įstaigos bažnyčios suoluose. Visi meldėsi už pasiruošusius duoti įžodį narius. Po Mišių gimnazijos auklėtojai ir mokiniai dalyvavo iškilmingame trijų kuopos narių pasižadėjime. Ženkliukus prisegė įstaigos vedėjas kun. St. Petraitis Jonui Bartaškai, Antanui Mickevičiui ir Raimundui Žolpiui.

Po to vyko Maironio minėjimas, kurį atidarė kun. Pranas Gavėnas, "Saleziečių Balso" redaktorius, paskaita, kurioje pristatė mūsų poetą kaipo Lietuvių tautos idealų bei troškimų ryškiausią atspindį. Kuopos nariai išpildė meninę programą Maironio eilėraščių deklamacija, dainomis ir muzika. Minėjimą užbaigė įstaigos vedėjas su pasigėrėjimo ir padrąsinimo žodžiais.

Pasistiprinę pietumis, išėjom iškylai į netolimą (už 12 km.). Cinzano kaimelį. Cinzano yra visiems gerai žinoma vyno etiketa, bet mums labiau rūpėjo aplankyti ten esančią seną pilį. Nors niekas nesitikėjo, kad mes į kelias valandas suvaikščiotumėm virš 20 km., tačiau mes nuėjome, aplankėme, gerai pavakarieniavome ir linksmai grįžome namo linksmi ir patenkinti.

VOKIETIJA

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Paprastai Vas. 16 gimnazijos gyventojai mini ir skiria pirmą gegužės sekmadienį motinos garbei. Bet kai tik prasidėjus naujiems mokslo metams susidarė nepalankios sąlygos suorganizuoti minėjimą. Tuo būdu, įprastas ir tradicinis Motinos Dienos minėjimas buvo nukeltas gegužės 13 dienai. (Oras Heuttenfelde visą laiką buvo lietingas ir gan šaltokas, o apsiniaukusiame dangaus skliaute saulutės kaip ir nebuvo matyti. Gi motinos Diena išsiskyrė savo šiluma ir mėlynu dangum iš eilės buvusių juodų dienų. Mes tai laikėme geru ženklu).

Šv. Mišias celebravo kun. Riaubūnas, mūsų kuopos dvasios vadas ir gimnazijos kapelionas. Priėjus daugumai at-kų Šv. Komunijos už savo mamytes, ir pasibaigus šv. Mišioms, susirinko visi "motinų vaikai" į gimnazijos salę. Minėjime dalyvavo vysk. M. Valančiaus kuopos globėjos ir gimnazijos direktorius kun. dr. Gronis ir visi kiti gimnazijos mokytojai.

Minėjimą referatu atidarė kuopos pirmininkas T. Jakumaitis. Savo referate iškėlė motinos didingumą, pasiaukojimą ir kilnų pasišventimą savo vaikams. Tačiau kaip jis sako, neįmanoma motinos pilnai įvertinti: ji gyvena ir iki mirties aukojasi savo kūdikiui, savo šeimai, savo vyrui, savo tautai.

Tarp kitko mini jis geležinės uždangos neužjautimą: motinos ilgesį vaikui ir atvirkščiai. Liesdamas daugiau p. mokytojus: o gal ant jos kapo, augalais ir žolėmis apžėlusio, šlama pernykštis alyvos lapas, o puriam smėlyje vaikščioja skruzdės...

Minėjimo įžangai pasibaigus, prasidėjo gyvesnė programos dalis. Iš Lazdynų Pelėdos raštų "Motulė paviliojo", skaitė R. Tamošaitytė. Sekė K. Nikolajevaitės deklamuotas eilėraštis "Dukružėle" parašytas K. Binkio. Mažoji Kristina taip pat atliko trumpai prieš programos galą, Drugelių šokį. Visi, bet ypatingai visos motinos, buvo labai sužavėtos Drugelių šokiu. Jaunesnioji at-kė L. Bajerytė padeklamavusi eilėraštį, sušoko drauge su savo idėjos sesute J. Jurkšaite polkutę. R. Baliulis, kuris akordeonu palydėjo visus šokius, deklamavo eilėraštį "Motina", V. Mykolaičio-Putino. Kuopos sekretorė D. Lukšaitytė meniškai paskaitė B. Brazdžionio "Dievo motinos lopšinė".

Baigiant visi sudainavome "O atsimenu namelį..." ir visom motinom buvo įteiktas gėlių buketas.

Tuomi ir baigėsi minėjimas. Širdingas "ačiū" p. Tamošaitienei, kuri prisidėjo prie minėjimo meninės dalies paruošimo. Minėjimą ruošė at-kai ir skautai.

T.J. (D. E.)

JAUNŲJŲ MENININKŲ PARODA

L.B. Čikagos apygardos valdyba pavedė dr. A. Verbickui, susitarus su jaunųjų dailininkų grupe, suorganizuoti Čikagoje Čiurlionies Galerijoje meno parodą.

Jaunieji menininkai mielai sutiko tokią parodą rengti ir š. m. spalio 13 d. jie pirmą kartą pasirodys mūsų visuomenei.

Apygardos valdyba džiaugiasi, kad ši jos paskatinta ir globojama paroda prisidės prie lietuvių kultūros ugdymo.

Jau yra suregistruota apie 20 jaunųjų menininkų ir dar tikimasi, kad šis gražus skaičius žymiai padidės. Dar neužsiregistravusieji ir norintieji parodoje dalyvauti su savo kūriniais, informacijų prašomi tuojau kreiptis į Parodos Rengimo Komisiją, 3711 W. 69 St. Chicago 29, Ill.

D. V.

LITUANUS redakcijos perkėlimas Chicagon kiek sutrukdė normalų žurnalo leidimą, tačiau jau prieš kurį laiką pasirodė pirmasis naujo redakcinio sambūrio numeris; artimoje ateityje išeis antrasis leidinys. Šiuo metu redakciją sudaro: Adomas Mickevičius — vyr. redaktorius; G. Gedvila, V. Gegevičiūtė, L. Petrauskaitė, S. Radvila ir T. Remeikis — redaktoriai. Redakcija pasiekiama šiuo adresu: LITUANUS, P. O. Box 9318, Chicago, Illinois.

Žurnalo leidimo būstine ir toliau lieka Brooklyne. Oficialus adresas: 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Čia veikia administracija, kurią tvarko B. Svalbonas. Spaudos priežiūros darbus atlieka technikinis redaktorius Kęstutis Čerkeliūnas. Oficialus šio informacinio žurnalo leidėjas yra Lietuvių Studentų Sąjunga, gi visą leidimo darbą ir toliau tvarko Vyt. Vygantas, žurnalo leidimo kordinatorius.

Šiomis dienomis LITUANUS žurnalo leidėjus pasiekė $35.00 auka. Ši parama itin vertinga tuo, kad ją paaukojo praeitų metų rudenį tragiškai žuvusios Juditos Audėnaitės studijų draugės amerikietės. Iniciatorių vardu Susan M. Hecker rašo: "Mes siunčiame šią auką kaip simbolinį prisiminimą; mums gerai žinomas buvo Juditos susidomėjimas LITUANUS žurnalu. Žinoma, ši kukli auka jokiu būdu negali išreikšti mūsų gilaus liūdesio, bet bent šiuo būdu mes norėtume išreikšti savo jausmą ryšium su šiuo tragišku įvykiu, mus giliai sukrėtusiu".

Clevelando "Žaibo" tinklininkės, Lake Erie AAU nugalėtojos

KOMUNIKATAS — PRANEŠIMAS SPAUDAI

Pasaulinio Motinų Sąjūdžio (Mouvement Mondial de Meres — trumpai vadinamo M.M.M. vyriausieji organai: Tarptautinė Taryba, Visuotinis susirinkimas ir Valdyba (Biūras) š. m. gegužės 16 - 19 d. d. posėdžiavo Paryžiuje.

M.M.M. gyvuoja nuo 1947 m. Jo pirmapradininkių — narių steigėjų tarpe (jos yra Tarpt. Tarybos nariais ligi gyvos galvos) buvo a. a. Vera Bakšytė - Karvelienė, kurios įpėdinine tapo ir tebėra ligi šiol Ona Bačkienė.

Lietuves moteris M.M.M. Sąjūdyje atstovauja Lietuvių Moterų Komitetas Paryžiuje, kuriam ilgus metus pirmininkavo p. O. Bačkienė, o šiai išvykus į J.A.V., dabar Jokubauskaitė - Pagnier.

Nuo 1961 lapkričio M.M.M. Sąjūdis buvo persitvarkymo padėtyje ir tam perorganizavimui vadovavo praplėsta Valdyba — Biūras, pavadintas Laikiniu Komitetu, kuriame lietuves moteris atstovavo Elena Turauskienė.

Dabar įvykęs Visuotinis Sąjūdžio Susirinkimas išrinko naują Tarybą iš 15 narių, kurioje yra atstovaujamos šių tautų moterų organizacijos: Argentinos, Italijos, Kanados, **Lietuvos, Liuksemburgo,** Peru, Prancūzijos, Turkijos, Vietnamo, Vokietijos, Volta (Aukštoji) ir Ukrainos.

Be to, Tarpt. Taryboje lygiomis teisėmis dalyvauja dar 9 gyvos narės - steigėjos, kurių tarpe ir p. O. Bačkienė.

Naujoji Taryba Sąjūdžio pirmininke išrinko (perrinko) Ireną Mancaux, kuri Sąjūdžiai pirmininkauja nuo 1953 metų. Į naują Valdybą išrinktos: 1 belgė, 1 italė, 1 liuksemburgietė, 1 peruvietė, 1 prancūzė, 1 vokietė, 1 ispanė ir 1 ukrainietė.

Sąjūdžio Tarptautine Sekretore (Secretaire Internationale) išrinkta **Elena Turauskienė.**

Savo atsidėjusiu darbu bei pasiaukojimu lietuvės moterys tuo būdu laimėjo žymių pozicijų tarptautinėje plotmėje.

Tenka pastebėti, kad M.M.M. Sąjūdis dalyvauja UNESCO, Jungtinių Tautų įvairiuose kituose padaliniuose bei visoje eilėje kitų tarptautinių organizacijų.

M.M.M. tikslas: veikti tarptautinėje ir tautinėje plotmėje Motinų padėčiai pagerinti socialinėje, kultūrinėje bei teisinėje plotmėje ir ginti lemiamą motinos vaidmenį auklėjimo srityje.

M.M.M. Visuotinio Suvažiavimo metu italas prof. Enrico Medi, Euratomo vicepirmininkas, laikė labai turiningą ir reikšmingą paskaitą: "Motina atominiame laikotarpyje". Klausytojams iš pasaulinio masto, palyginti jauno, mokslininko lūpų teko išgirsti didžiai pranašių ir gilių minčių apie motinos vaidmenį mūsų gyvenamu laikotarpiu. Paskaitos mintys buvo tiek žavingos ir gražia forma pateiktos, kad visų bendru pageidavimu jos bus perduotos, nors ir kiek suglaustoje formoje per M.M.M. periodinį organą — biuletenį.

Prof. Enrico Medi užsitarnavo gilios padėkos iš visų jo klausytojų.

P E R P R I Z M Ę

Naujų narių verbavimas — tai lyg antarktikos žemė (ledynas...) mums. Labai retai dedamos konkrečios pastangos šioj plotmėj bent kiek pasidarbuoti. Kažkaip įsitikinta, kad tai kiti už mus atliks; brutali realybė betgi visai kitu smuiku groja. Ir nereikia nustebti, kad tuo reikalu nesirūpinus, staiga nutyla ateitininkiškasis judėjimas, beveik visai sustoja. Tik aplink save apsižvalgę, lengvai pastebėsime šio tvirtinimo tikslumą. Štai Hartfordas — studentų draugovės jau kaip ir nebėra. Kodėl?

Yra betgi gražių ženklų, kad dar ir kur kas per retai pasitaikančių. Štai New Yorke moksleivių ir jiems padedančių sendraugių pastangomis pasiųstas laiškas kiekvienam vietos ateitininkui; jame prašoma nurodyti lietuviškos jaunuomenės adresus, idant juos būtų galima kviesti ateitininkiškon šeimon.

Clevelando ir Los Angeles jaunučių stiprumas neišaugo be pastangų; ir ten padėta pastangų surasti pačius jauniausius, juos ugdyti. Cicero kuopa, vienu metu beveik mirusi, šiuo metu vėl gražiai žydi. Tačiau ir čia buvo pastangų rasti žmogų, kuris ateitininkiškais idealais gyventų ir jų siektų. Kažkaip liūdna, kad kitose vietovėse mes lyg ir nenorime pasidalinti tuo, ką turime — kaip gi kitaip paaiškinsime vengimą kviesti kitus savo tarpan?

* * *

Mokslinių sąvokų klausimas mūsų jaunuomenėje tikrai jautrus. Sunku tiksliai lietuviškai išsireikšti, kai kalbama apie profesinius dalykus. Nors ši problema jau ilgas laikas mus kamuoja, tačiaup rimtesnių žygių jos pašalinimui labai mažai atlikta. Tą didžią spragą suvokusi, korporacija Grandis sumanė parengti techniškų terminų žodyną. Darbas jau vyksta; ne kartą po sekmadieninių šv. Mišių matai Grandies narius skubant į ateitininkų ramovę Jaunimo Namuose, kur jie darbuojasi: terminus aptaria, dėl jų kartais ir pasiginčija. Tokia iniciatyva tikrai sveikintina. Nuoširdžiai jiems linkime darbą užbaigti, idant visa lietuviškoji visuomenė tų pastangų vaisiais galėtų naudotis. Gi patyrusius kalbininkus darbo talkon kviestis irgi būtina; esu tikras, kad šis klausimas neliko neišspręstas. Gal Grandies pavyzdžiu paseks kiti?

* * *

Prasmingas dalyvavimas ateitininkų gyvenime naujam nariui galimas tik įsigijus tam tikrą žinių bagažą ir pajutus, pagavus ateitininkišką dvasią, nuotaikas. Tam ir skiriamas kandidatavimo laikotarpis. Deja, vykęs jo išnaudojimas pas mus tebėra retenybė. Dažnai jis tebūna grynai rutininis laiko praleidimas ta prasme, kad po tam tikro laikotarpio įvyksta pro forma patikrinimas, duodamas pasižadėjimas ir taip pasibaigia parengiamasis laikotarpis. Gi kur padaryta pažanga, tai dažniausiai beveik vien žinių įsigijimui skiriamas dėmesys Atseit, narys turėtų iškalti visą eilę dalykų: juos atsiminti, per patikrinimą užklaustas turėtų mokėti atsakyti, nebūtinai ir giliau suvokdamas kodėl toks atsakymas, o ne kitoks.

Visiškai gi užmirštas bendravimo, nuotaikos ir ateitininkiškos dvasios perdavimas jaunajam nariui. Gražią išimtį čia padarė Chicagos studentų draugovės kandidatus ruošią asmenys. Jie išdirbo visapusišką kandidato paruošimo proceso eigą. Į akis krenta labai simpatiškas reikalavimas, kad naujasis narys — kandidatas turėtų kandidatavimo laikotarpyje aplankyti bent vieną sendraugį ir su juo pasikalbėti ateitininkijos reikalais. Specifinis pokalbio tikslas nenusakytas, ir tai turbūt labai protingas žinugsnis. Pas sendraugį nuvykęs jaunuolis atras kalbą ar tai vienu ar kitu klausimu. Tačiau, nežiūrint kokie klausimai ten būtų svarstomi, susikurs tam tikra, teigiama nuotaika, jaunuolis pajus vyresniųjų interesą, rūpestį, at-kų tradicijas, organizacijos tęstinumą. Tai ypač svarbu jei pas mus ateina jauna siela, kurios tėvai nepriklauso ateitininkiškam sąjūdžiui.

Kad šis momentas būtų vykusiai išnaudotas kandidato naudai, didžia dalimi priklauso nuo sendraugio. Kiek šis mokės ir norės atkreipti savo dėmesį į tą naują narį, pasidalinti su juo mintimis, jį nuoširdžiai pamokyti, tiek vertės turės toks apsilankymas ir kontaktas. Sendraugiams vertėtų šiuo klausimu rimtai pagalvoti; ir ne vien tik galvojimu ribotis tektų — laukia mūsų visų ryžtingi bei energingi veiksmai.

* * *

Ne vienam finansines sunkenybes išgyvenusiam studentui ateitininkui gerai žinomas jau virš 10 metų JAV-se veikiąs Ateitininkų Šalpos Fondas. Energingai jam visą laiką vadovauja prel. J. Balkūnas; jau ilgesnį laiką jam uoliai talkininkauja kun. V. Pikturna. Pasirodo, kad per paskutinį dešimtmetį šis fondas padėjo net 45 studentams ateitininkams. Jei prisiminsime faktą, kad šiandien studentų ateitininkų sąjungai priklauso apie 300 narių, tai proporcingai gražus skaičius buvo sušelptas. Bendrinė pinigų suma, išleista šiam reikalui, siekia $11.035,00 — Džiugu, kad suprantame vargan patekusį moksleivį. Geras ir tas reiškinys, kad beveik visi išdalinti pinigai turi laikui bėgant būti sugrąžinti — tokiu būdu fondo kapitalas nemažėja. Žinoma, būtų gera, kad visi sušelptieji savo pareigą šiuo atžvilgiu atliktų be didesnių raginimų. Kai kurie iš jų nelabai uolūs šioj srityj.

Fondo tvirtybė — tai sendraugių parama. Jau seniai buvo padarytas nutarimas, kad kiekvienas sendraugis yra Ateitininkų Šalpos Fondo narys, mokąs 3 žaliukus metinio mokesčio. Daugelis su šiuo nutarimu sutiko, nes savo duoklę įteikdami parodė tam sprendimui savo pirtarimą. Tačiau 253 sendraugiai per paskutinius 5 metus šiam prasmingam tikslui nepaskyrė nei vieno cento. Be abejonės, jų tarpe yra tokių, kurių finansinė padėtis neleidžia jiems piniginiu duosnumu pasireikšti. Tai suprantama, tačiau neįtikėtina, kad tokių būtų net pustrečio šimto. Nejaugi? O gal investavimas į jaunimo išsimokslinimą bloga rizika šiais laikais? General Motors akcijos turbūt patrauklesnės...

* * *

Kai skaitai lietuviškus laikraščius, tai įvairių visuomeninio pasireiškimo įvykių randi tuose pusiapiuose, tačiau kur kas retesnis įvykis, kad tokį visuomeninį pasireiškimą būtų suorganizavę, pravedę ateitininkai. Ypač ryški intelektualinio pobūdžio parengimų stoka. Gyvenimas aplink mus virte verda problemomis — kur tik pažvelgsi, ten jų gausu. Ar tai religinės, ar politinės, ar tai tautinės ar ekonominės, ar kitos temos. Kiekviena sritis kupina klausimų, bet mes jų turbūt nepamatome ar nenorime pajusti. Sau ramiai gyvename, savim ir savo rūpestėliais susirūpinę, gi tiems "aukštesniems" reikalams jokio laiko neturime. Taip darome, bet ar taip turime teisę daryti, jei mums iš viso Kristaus mokslas rūpi? Kažin ar rasime pateisinamų motyvų savo nuovargiui šiai sričiai. Tiesa, vien šį klausimą iškelti nepakanka, reiktų ir į konkrečius būdus apie tos problemos išjudinimą pažiūrėti. Bet apie tai gal kitą kartą.

Vytenis

Nuo MAS pirmininko stalo

A. DAINAVOJE

Vyresniųjų Moksleivių Ateitininkų stovykla vyks Dainavoje nuo liepos 22 iki rugpiūčio 5 dienos. Registraciją praveda MAS Centro valdyba — 5725 So. Artesian Avenue Chicago 29, Illinois.

Muz. Faustas Strolia visus, kaip visuomet, pralinksmins naujom ir viena už kitą gražesnėm dainom.

Meno vadovė p-lė Aldona Balčiūnaitė, su muziko F. Strolios ir p. E. Vadopalienės pagalba, praves įdomius ir naudingus vakarus prie laužų ir salėje.

Ta pati mūsų ponia Vadopalienė bus sporto vadovė. Kazys Jankauskas bus sporto vadovės pagelbininkas. Ponia Vadopalienė pasižadėjo šiais metais suruošti įdomių rungtynių bei pamokyti naujų žaidimų. Šiais metais Dainavoje yra nauja teniso aikštė.

B. RYTUOSE

— Rytų stovykla bus vėl prie Atlanto vandenyno, mūsų visų mėgiamame Kennebunkporte. Šiais metais stovykla žada būti tikrai įdomi ir įspūdinga. Tėvai Pranciškonai šalia visų kitų patogumų yra įruošę vandens baseiną. Stovyklautojai galės maudytis sūriame Atlanto vandenyje arba baseine.

Stovykla rūpinasi ir norinčius stovyklauti registruoja p. Antanas Vainius. Jo adresas: Mr. A. Vainius (Sr.), 508 Cleveland St. Broklyn 8, N.Y.

Stovykla prasidės rugpiūčio mėn. 19 d. ir baigsis rugsėjo mėn. 1 dieną.

Mūsų sąjungos vadovybė ragina gausiai toje stovykloje dalyvauti.

C. KANADOJE

— Kanados moksleivių stovykla bus nuo liepos 7 iik 22 dienos Tėvų Pranciškonų vasarvietėje, New Wasaga, Ontario. Į stovyklą priimami berniukai ir mergaitės nuo 12 metų amžiaus. Stovyklą šiais metais, kaip ir pereitais, ruošia Tėvas Rafaelis.

Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės: kun. Rafaelis, Box 10, Toronto 3, Ontario, Canada.

D. OMAHA

Birželio 16 - 17 savaitgalį teko lankytis Omahoje, aplankyti Omahos Maironio Moksleivių Ateitininkų kuopa ir dalyvauti Omahos ateitininkų šventėje.

Vizitas man paliko labai įdomių įspūdžių, kurių ilgai nepamiršiu.

Ypatingą padėką reiškiu už malonų priėmimą Maironio kuopos globėjai p-lei Vidai Ribokaitei, sendraugių pirm. J. Jonikui ir kuopos pirm. p-lei Daliai Katiliūtei.

"Quis Sum"

"Quis Sum" taip vadinasi naujas MAS Centro Valdybos leidinys — dabar spaustuvėje. Daugiau apie tai kitą kartą.

Programa

Primename, kad visos programos išsiųstos valdybon turi būti perduodamos naujai valdybai. Programos egzemplioriai nėra pirmininko ar valdybos nario nuosavybė, bet turi būti perduodami naujai valdybai, kad ji galėtų papildymus priimt ir įrišti.

Puiku

Kun. dr. Urbonui, MAS Dvasios Vadui, ir man teko lankytis Jaunesniųjų Moksleivių stovykloje — Dainavoje — birželio 27 dieną. Stovykloje radome net 123 stovyklautojus. Stovykla yra vedama labai sklandžiai ira pavyzdingai.

Stovyklautojai nuo pašnekesių iki varlių gaudymo yra labai linksmai nusiteikę. Oras puikus, o vanduo ežere šiltas. Stovyklai vadovauja MAS CV I vice-pirm. Birutė Miniatajtė.

Dėmesio

"Ateities" administracija yra atsikūrusi piniginiuose sunkumuose, nes daugelis ateitininkų nesumoka prenumeratos mokesčio. MAS CV prašo visų organizacijos narių prenumeratos mokestį už "Ateitį" sumokėti, nes kitaip mūsų organas gali sustoti ėjęs.

Kreivos šypsenos per ištisą eilę savo gyvenimo metų visada stovėjo kūrybos avangarde. **Kreivos Šypsenos** už naują literatūrinį žodį pasiryžusios duoti betkokią auką — net susilikviduoti. Šitoj dvasioj dedame veikalą, kuris, mūsų įsitikinimu, pakreips lietuvių literatūros istoriją. Jei pastebėsite šis veikalas turi svarbiausius elementus svaraus literatūrinio kūrinio — tai pradžia vidurys ir galas. Taip pat nesunku pastebėti kitą elementą, iškeliantį darbą į neeilinių eiles — tai visiškas atsisakymas apeliuoti į žmogaus patrijotinius jausmus. Su šiais žodžiais pristatome "Vakarą sutinkant".

VAKARĄ SUTINKANT

Vakaras. Guliu lovoj ir nemiegu. Mintys laksto kaip ta zirzianti musė, tik jos nezirzia. Už sienos bliauja kaimyno radija. Mano negerosios mintys laksto ant garso bangų. Guliu nejudėdamas ir žvelgiu į ant stalo besileidžiančios saulės apšviestą alaus butelį ant kurio laipioja musė. Musė palieka butelį ir nusileidžia ant mano nosies. Musė vaikščioja ant nosies, bet aš nematau, nes nematau savo nosies. Musė kaip šio namo šeimininkė mane erzina. Šeimininkė tur didelę nosį. Ji turbūt savo nosį mato. Musė pakyla ir lekia. Mano žvilgsnis lekia paskui musę. Mano mintys vejasi žvilgsnį. Aš rioglinuosi iš lovos paskui mintis. Musė nutupia ant užuolaidos, žvilgsnis atsimuša į lango stiklą, mintys nulekia už lango ir pasimeta gatvės triukšme, aš pardrimbu užkliuvęs už kėdės. Šeimininkė baladoja į grindis ir kriokia kaip smakas — shut up!!! Mano šeimininkė gyvena bute virš manęs. Ant manęs laša palietas alus iš besileidžiančios saulės apšviestos mano dribimo parverstos alaus bonkos. Musė triukšmo sujaundinta palieka užuolaidą ir laksto aplink kambarį. Mano žvilgsnis laksto paskui musę, mano mintys paskui žvilgsnį. Aš besikeldamas parverčiu stalą. Šeimininkė nebaladoja. Turbūt išėjus. Aš jaučiuosi pavargęs, tad nueinu miegoti.

N. T.

ALp(LKA)1786
1962, Nr.6

90.725.69